

Prop. 44 S

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av avtale om
Republikken Kroatias deltakelse i Det
europiske økonomiske samarbeidsområde
(EØS) med tilliggende avtaler, samt
inngåelse av avtale om midlertidig
anvendelse

Innhold

1	Sammendrag	5	5.3.1	Sluttakten	18
1.1	Bakgrunn og formål	5	5.3.2	Felleserklæring fra avtalepartene om ratifisering i rett tid av EØS-utvidelsesavtalen	18
1.2	Utvidelsesavtalens innhold	6			
1.3	Økonomiske og administrative konsekvenser av utvidelsesavtalen	7	5.3.3	Felleserklæring fra avtalepartene om utløpsdato for overgangsordningene	18
1.4	Konklusjon	7	5.3.4	Felleserklæring fra avtalepartene om opprinnelsesregler	18
2	Utvidelsen av EU og forholdet til EØS	8	5.3.5	Felleserklæring fra avtalepartene om Liechtensteins sektorvise tilpasning angående fri bevegelse for personer	18
2.1	Forholdet til EØS og EFTA	8			
2.2	EU's utvidelser	8			
2.3	Forberedelser til EU-medlemskap i Kroatia	9	5.3.6	Fellesuttalelse fra avtalepartene om prioriterte sektorer i protokoll 38 b	19
2.4	Behov for tekniske tilpasninger og overgangsordninger	9	5.3.7	Fellesuttalelse fra avtalepartene om de finansielle bidrag	19
3	Organisering og gjennomføring av forhandlingene	11	5.3.8	Generell fellserklæring fra EFTA-landene	19
4	Gjennomgang av forhandlingsresultatet	12	5.3.9	Tilleggsprotokoll mellom Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 som en følge av Republikken Kroatias deltakelse i EØS	19
4.1	Overgangsordninger	12			
4.2	Nye finansielle bidrag fra EØS/EFTA-landene til økonomisk og sosial utjevning i Europa	12	5.3.10	Bilateral avtale om fisk mellom Norge og Det europeiske fellesskap	19
4.2.1	Utvidelse av EØS-finansieringsordningen	13			
4.2.2	Bilateral finansieringsordning	14			
4.3	Markedsadgang	14			
4.3.1	Hovedspørsmål i forhandlingene ..	14	6	Avtale i form av brevveksling mellom Norge og Den Europeiske Union om midlertidig anvendelse av EØS-utvidelsesavtalen og midlertidig anvendelse av de tilknyttede avtaler	20
4.3.2	Markedsadgang for fisk	14			
4.3.3	Markedsadgang for landbruksvarer	14			
5	Gjennomgang av EØS-utvidelsesavtalens bestemmelser	15	7	Økonomiske og administrative konsekvenser av utvidelsesavtalen	21
5.1	Utvidelsesavtalens forale og artikler	15	7.1	Generelt	21
5.2	Vedlegg A og B til EØS-utvidelsesavtalen, med oversikt over tekniske tilpasninger og overgangsordninger	16	7.2	Bidrag til finansieringsordningene	21
5.2.1	Vedlegg V Fri bevegelse for personer	17	7.3	Øvrig	21
5.2.3	Vedlegg XIII Transport	17	7.4	Behov for lovendringer	22
5.2.4	Vedlegg XVII Opphavsrett	18			
5.2.5	Vedlegg XX Miljø	18	8	Konklusjon og tilråding	23
5.3	Sluttakten med erklæringer og tilleggende avtaler	18			

Forslag til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse	24	3	Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge i forbindelse med Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union	36
Vedlegg		4	Avtale i form av brevveksling mellom Norge og Den europeiske union om midlertidig anvendelse av avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og midlertidig anvendelse av en tilknyttet protokoll	38
1	Avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde	25		
2	Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 i forbindelse med Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde ..	35		

Prop. 44 S

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europæiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 7. mars 2014,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Sammendrag

1.1 Bakgrunn og formål

Kroatia undertegnet i Brussel 9. desember 2011 tiltredelsestraktaten til EU og ble medlem av EU 1. juli 2013.

I henhold til EØS-avtalens artikkel 128 skal enhver europeisk stat som blir medlem av EU, søke om å bli part også i EØS-avtalen. Betingelsene for tiltredelse skal fastlegges i en egen avtale.

Kroatia søkte formelt om å bli part i EØS-avtalen 13. september 2012. Forhandlinger om utvidelse av Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet ble innledet 15. mars 2013 og varte frem til 20. november 2013. Avtalen ble parafert 20.

desember 2013 og forventes undertegnet rundt midten av april 2014. Den skal forelegges alle avtaleparter for ratifikasjon eller godkjennelse.

I tillegg til selve EØS-utvidelsesavtalen omfatter proposisjonen om samtykke til ratifikasjon også følgende tilliggende avtaler:

- Tilleggsprotokoll mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansierungsordning for perioden 2009–2014 som en følge av Republikken Kroatias deltakelse i EØS.
- Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union i forbindelse med Kroatias tiltredelse til Den europeiske union.

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

Sistnevnte tilleggsprotokoll gjelder markedsadgang for fisk.

Utvidelsesavtalen vil først tre i kraft når den er ratifisert eller godkjent av Den europeiske union, Kroatia og EØS/EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein. Videre bestemmer EØS-utvidelsesavtalen og tilleggsprotokollen om den norske finansieringsordningen at disse to avtalene må tre i kraft senest 30. april d.å., for at midler avsatt til Kroatia skal kunne utbetales. Fordi ratifikasjon eller godkjenning kan ta noe tid, vil EØS-utvidelsesavtalen og de to tilliggende avtaler bli fremlagt for Stortinget før avtaleundertegning. Partene har dessuten blitt enige om å inngå avtaler gjennom brevveksling om midlertidig anvendelse av avtalene. Det bes derfor samtidig om samtykke til inngåelse av en avtale i form av brevveksling om midlertidig anvendelse av avtalen om Kroatias deltakelse i Det europeisk økonomiske samarbeidsområde og midlertidig anvendelse av tilleggsprotokollen om en norsk finansieringsordning. Tilleggsprotokollen om markedsadgang for fisk vil få midlertidig anvendelse gjennom egen meddelelse, iht. protokollens egne bestemmelser.

Hovedformålet med avtalene er å gjøre bestemmelsene som gjelder for økonomisk virksomhet og samkvem mellom de 27 EU-landene som var medlemmer før 1. juli 2013 og EØS/EFTA-landene gjeldende også for det nye EU-landet Kroatia. Det innebærer at EØS-avtalens rettigheter og plikter anvendes i et utvidet EØS, med de tilpasningene og overgangsordningene som er avtalt mellom EU, Kroatia og EØS/EFTA-landene. Det var enighet mellom partene om at man skulle begrense forhandlingene til de spørsmålene som var nødvendige for å gjøre EØS-bestemmelsene gjeldende også for Kroatia. De to hovedspørsmålene i forhandlingene var EØS/EFTA-landenes finansielle bidrag til sosial og økonomisk utjevning i et utvidet EU og opprettholdelse av norsk og islandsk markedsadgang for fisk og fiskeprodukter etter bortfall av EFTAs frihandelsavtale med Kroatia fra 1. juli 2013.

Avtalen forelegges Stortinget i henhold til grunnloven § 26 annet ledd. Som vedlegg følger avtaleteksten med tilknyttet tilleggsprotokoll og bilaterale avtaler, i norsk uoffisiell versjon.

1.2 Utvidelsesavtalens innhold

Avtalen om Kroatias deltakelse i EØS består av en hoveddel med fortale og syv artikler, to vedlegg som omhandler henholdsvis tekniske tilpasninger og overgangsordninger samt en sluttakt som inneholder erklæringer. I tillegg kommer de to bilate-

rale protokollene om henholdsvis finansiering og fisk. De bilaterale protokollene inngår i det samlede forhandlingsresultatet.

EØS-finansieringsordningen 2009–2014, som inngår i EØS-utvidelsesavtalen, utvides til å omfatte Kroatia. Dette betyr at Norge, Island og Liechtenstein skal bidra med ytterligere 5 millioner euro eller om lag 42 millioner kroner i perioden fra 1. juli 2013 frem til 30. april 2014 (1 euro = 8,40 norske kroner). For Norge innebærer dette forpliktelser på om lag 4,7 millioner euro eller om lag 39,5 millioner kroner i nevnte periode. Støtte vil kunne gis til programmer, prosjekter og fond innen miljøvern og miljøforvaltning, klimatiltak og fornybar energi, sivilt samfunn, utvikling av menneskelige ressurser, kulturarv og forskning og høyere utdanning i Kroatia. Innsatsområdene vil bli nærmere definert i rammeavtale med Kroatia.

Gjennom protokollen om den norske finansieringsordningen 2009–2014 utvides denne til å omfatte Kroatia. Norge vil bidra med 4,6 millioner euro eller om lag 38,6 millioner kroner. Støtte kan gis til prosjekter innenfor sektorene karbonfangst og -lagring, grønn næringsutvikling, forskning og høyere utdanning, utvikling av menneskelige ressurser, justis- og innenrikssaker og fremme av anstendig arbeid og trepartssamarbeid. Innsatsområdene er nærmere definert i et utkast til rammeavtale mellom Norge og Kroatia.

Begge ordningene har som formål å bidra til sosial og økonomisk utjevning i Kroatia samt styrke de bilaterale forbindelsene mellom Kroatia og giverlandene.

Godkjenning av programmer og predefinerte prosjekter under de to ordningene har frist til 30. april 2014. Normalt gis to år til gjennomføring av aktivitetene, men gitt den korte perioden som gjenstår, er Kroatia innvilget tre års gjennomføringstid. Tidsrammen for implementering er likevel stram, og dette setter særlige krav til prosjekter som skal motta støtte.

Den andre protokollen inneholder resultatet fra forhandlingene om markedsadgang. Forhandlingene ble begrenset til å gjelde kompensasjon for bortfall av eksport av fisk, da det ble ikke ansett å være grunnlag for kompensasjon hva angår landbruksprodukter.

Norge fikk gjennomslag for kravet om kompensasjon grunnet avviklingen av det tollfrie regimet som ble etablert gjennom Norges frihandelsavtale med Kroatia fra 2001, som ble forhandlet frem innenfor rammen av EFTA. Avtalen opphørte 1. juli 2013 da Kroatia ble medlem av EU. Eksporten av fisk til Kroatia under frihandelsavta-

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

len har vært begrenset og har ligget på om lag 22–28 millioner kroner de siste årene. På det grunnlaget har Norge gjennom forhandlingene fått en ny tollkvote til et utvidet EU på til sammen 1400 tonn krydder- og eddikbehandlet sild.

EØS-utvidelsesavtalen nedfeller de samme tekniske tilpasningene og overgangsordningene som i Kroatias utvidelsesavtale med EU. Dette gjelder blant annet overgangsordninger vedrørende fri bevegelse for personer og adgangen til å drive veitransport mellom punkter i andre EØS-land (kabotasje).

1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser av utvidelsesavtalen

For de nåværende EØS-landene vil de samfunnsøkonomiske konsekvensene ved å innlemme Kroatia være begrenset tatt i betraktning landets størrelse og utviklingsnivå. For Kroatias egen del kan gevinsten imidlertid bli relativt betydelig, særlig knyttet til bedre markedstilgang og netto overføringer fra øvrige EU-land og fra EØS/EFTA-land. Fra EUs strukturfond og utjevningfond («cohesion fund») er vel 8 milliarder euro avsatt til Kroatia for perioden 2014–2020. Det ligger imidlertid ingen automatikk i mottak av disse overføringene. EU opererer med eksplisitte krav til søknad og gjennomføring som kan være utfordrende for nye medlemsland.

På kort sikt kan eventuelle økonomiske virkninger for Norge først og fremst komme gjennom bevegelse av arbeidskraft. Den tradisjonelt begrensede arbeidsinnvandringen til Norge fra Kroatia tilsier at innvandringen blir begrenset. En utvidelse av det indre markedet vil føre til et tettere samarbeid med de nye medlemslandene på områder som omfattes av EØS-avtalen. I tillegg kommer muligheten for ringvirkninger av den økonomiske støtten til landet. I lys av Norges begrensede handel med Kroatia, vil den økonomiske betydningen for Norge trolig være begrenset. Kompensasjonen for tapt markedsadgang som ble oppnådd under forhandlingene er viktig da det gir bedret markedsadgang for sildeprodukter som møter 20 % toll på EU-markedet.

Samlet norsk bidrag til de to finansieringsordningene i perioden 1. juli 2013–30. april 2014 vil beløpe seg til om lag 9,3 millioner euro eller om lag 78,1 millioner kroner.

Det overordnede ansvaret på norsk side for gjennomføring av EØS-finansieringsordningen og det bilaterale samarbeidsprogrammet vil ligge i Utenriksdepartementet. På giversiden vil sekretariatet for EØS-midlene i Brussel (Financial Mechanism Office) stå for den daglige forvaltningen. De administrative kostnadene ved forvaltningen dekkes innenfor den avtalefestede beløpsrammen.

1.4 Konklusjon

EØS-avtalen har siden ikrafttredelsen i 1994 samlet sett ivare tatt hovedmålet om å sikre norsk næringsliv deltakelse i et felles marked med fri bevegelse av varer, tjenester, kapital og personer, med like konkurransevilkår og overholdelse av de samme reglene. Den sikrer norsk næringsliv adgang til det indre marked på linje med EUs medlemsland. EØS-avtalen forutsetter at nye medlemsstater i EU blir part i EØS-avtalen. For Regjeringen har det derfor vært svært viktig å få på plass denne avtalen så raskt som mulig etter Kroatias tiltrædelse til EU slik at EØS-samarbeidet kan videreføres med et utvidet EU. Regjeringen mener EØS-utvidelsesavtalen med Kroatia er en god avtale for Norge. Gjennom økte bidrag til sosial og økonomisk utjevning gis det nye medlemslandet i EØS likeverdig behandling med de tolv landene som ble parter i EØS-avtalen i 2004 og 2007. Samtidig sikrer avtalen markedsadgangen til EU-markedet for et viktig produkt for norsk sjømatnæring.

Kroatia er et av EUs fattigste land. Bare Romania og Bulgaria har et lavere bruttonasjonalprodukt justert for kjøpekraft enn Kroatia. Det er Regjeringens syn at utvidelsen av EU og EØS vil bidra til å jevne ut velferdskløften i Europa, og at det er ønskelig at Norge også bidrar finansielt i forbindelse med Kroatias tiltrædelse til EØS. Fra norsk side ble det fremholdt at størrelsen på Norges bidrag måtte være rimelig og stå i forhold til Kroatias økonomiske og administrative kapasitet. Bidraget måtte gjenspeile den korte tidsperioden avtalen skal gjelde for. Både EUs medlemsland, Kommisjonen og Kroatia understreket på sin side betydningen av likebehandling i forhold til landene som ble medlem av EU og EØS i 2004 og 2007.

2 Utvidelsen av EU og forholdet til EØS

2.1 Forholdet til EØS og EFTA

Kroatia undertegnet 9. desember 2011 tiltredelsestraktaten til EU og ble medlem av EU 1. juli 2013. I henhold til EØS-avtalen artikkel 128 skal enhver europeisk stat som blir medlem av EU, søke om å bli part også i EØS-avtalen. Betingelsene for tiltredelse skal fastlegges i en egen avtale.

Kroatia søkte formelt om å bli part i EØS-avtalen 13. september 2012. Forhandlinger om utvidelse av EØS ble formelt innledet 15. mars 2013 og varte frem til 20. november 2013. Avtalen ble parafert 20. desember 2013 og forventes undertegnet i april 2014.

Samtidig med EØS-utvidelsesavtalen, ble det fremforhandlet og parafert følgende tilliggende avtaler:

- Tilleggsprotokoll mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 som en følge av Republikken Kroatias tiltredelse til EØS.
- Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap i forbindelse med Kroatias tiltredelse til Den europeiske union.

EØS-utvidelsesavtalen og de tilliggende avtalene skal forelegges EØS/EFTA landene, Kroatia og EU for ratifikasjon eller godkjenning. Det er ønskelig at EØS-utvidelsesavtalen trer i kraft så raskt som mulig, da EU-utvidelsen allerede ble fullført 1. juli 2013 og Norges frihandelsavtale med Kroatia opphørte samtidig. For ikke å forsinke ikrafttredelsen fra norsk side, legges stortingsproposisjonen om samtykke til ratifikasjon av avtalen om EØS-utvidelsen og de tilliggende avtaler som Norge er part i, frem før disse er undertegnet. De paraferte avtaletekstene vil før undertegning bli gjenstand for en juridisk-lingvistisk gjennomgang som eventuelt vil kunne føre til mindre justeringer. Det forventes ingen endringer av betydning for forhandlingsresultatet. Dersom det endelige resultatet ikke i det alt vesentlige er i samsvar med det utkastet som er fremlagt i denne proposisjon, vil saken bli forelagt Stortinget på nytt.

For at de midler som stilles til rådighet for Kroatia gjennom EØS-utvidelsesavtalen og tilleggsprotokollen om den norske finansieringsordningen skal kunne utløses, må de to avtalene tre i kraft senest 30. april d.å. Da det vil kunne ta noe tid å fullføre ratifikasjon eller godkjenning, vil alle parter gjennom egne brevvekslinger inngå avtaler om midlertidig anvendelse av EØS-utvidelsesavtalen. Denne brevvekslingen vil for Norges del også omfatte tilleggsprotokollen om den norske finansieringsordningen. Det bes derfor samtidig om samtykke til inngåelse av slik avtale i form av brevveksling, som vil tre i kraft dagen etter mottakelse av siste brev. Tilleggsprotokollen om markedsadgang for fisk inneholder en egen bestemmelse om midlertidig anvendelse og Norge vil etter undertegning avgi erklæring om at denne tilleggsprotokollen kan anvendes midlertidig fra første dag i den tredje måned etter siste erklæring om slik midlertidig anvendelse. Det er ennå ikke avklart når EU kan avgi en tilsvarende erklæring.

Når nye land blir medlemmer av EU, krever EU at bilaterale frihandelsavtaler med disse landene opphører og erstattes av EUs avtaleverk. I og med at Norges frihandelsavtale med Kroatia opphørte med virkning fra 1. juli 2013, blir varehandelen med Kroatia regulert av frihandelsavtalen med EF fra 1973 inntil EØS-utvidelsesavtalen får anvendelse. Den tollmessige gjennomføring i forhold til dette, ble foretatt 1. juli 2013.

2.2 EUs utvidelser

EU er blitt utvidet fra seks til nå 28 medlemsland siden grunnleggelsen i 1957. Den første utvidelsen kom i 1973, da Storbritannia, Irland og Danmark sluttet seg til det daværende EF. Hellas tiltrådte i 1981 og i 1986 fulgte Spania og Portugal. Med Finland, Sverige og Østerrike økte medlemstallet til 15 i 1995. Ytterligere ti land tiltrådte 1. mai 2004: Estland, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Slovakia, Slovenia, Den tsjekkiske republikk og Ungarn. Denne utvidelsen var den største i EUs historie når det gjelder antall nye medlemsland, økning i geografisk område og i folke-

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

tall. Bulgaria og Romania ble medlem av 1. januar 2007 og Kroatia 1. juli 2013.

Kroatia og EU undertegnet en stabiliserings- og assosieringsavtale i 2001. Kroatia fikk status som kandidatland i juni 2004, og forhandlinger om medlemskap ble innledet 3. oktober 2005 og tiltredelsestraktaten ble undertegnet 9. desember 2011. Også de andre landene på Vest-Balkan har medlemskap i EU som mål. Det er imidlertid store forskjeller i landenes integrasjonsprosesser mot EU-medlemskap. Serbia startet opp forhandlinger om medlemskap med EU 21. januar 2014. Montenegro har forhandlet om medlemskap med EU siden 2012. Kommisjonen anbefaler for femte året på rad at det åpnes medlemskapsforhandlinger med Makedonia, men navnespørsmålet i forhold til Hellas stanser en slik beslutning i Rådet. EU-Kommisjonen anbefaler å gi Albania kandidatlandstatus, noe Rådet sannsynligvis vil vurdere våren 2014. EU innledet i oktober 2013 forhandlinger om en stabiliserings- og assosieringsavtale (SAA) for Kosovo. En avtale ventes å komme på plass i løpet av 2014. Når det gjelder Bosnia-Hercegovina har Kommisjonen stanset samtaler om nye midler fra ordninger for land i medlemskaps- og integrasjonsprosess (IPA-midler), og har varslet at de vil fryse store deler av sitt økonomiske støtteprogram. Årsaken er en fastlåst politisk situasjon som har medført at reformprosesser har stanset opp.

Tyrkia og Det europeiske økonomiske fellesskap (EØF) inngikk en assosieringsavtale allerede i 1963, med sikte på å etablere en tollunion og legge grunnlag for et fremtidig medlemskap. Tyrkia fikk status som kandidatland 1999, og forhandlinger ble åpnet 3. oktober 2005. Det europeiske råd besluttet i desember 2006 å suspendere deler av forhandlingene med Tyrkia bl.a. grunnet uenighet knyttet til Kypros. Per i dag er 13 av 33 kapitler ferdigforhandlet. 17 kapitler er blokkert. Tre kapitler; sosialpolitikk, offentlige anskaffelser og konkurranse er åpne, og nå åpnes trolig også kapitlet om sosialpolitikk.

EU-kommisjonens framdriftsrapport fra høsten 2013 viser til positive utviklingstrekk i Tyrkia, og gir anerkjennelse til fredsprosessen med kurderne. Håndteringen av demonstrasjonene på Taksim-plassen kritiseres for å ha vært for hardhendte og mangle dialog. Det er fremdeles alvorlige mangler i forhold til ytrings- og pressefrihet, bruk av anti-terrorlover i spesialdomstoler og behov for å sikre uavhengige og effektive domstoler.

2.3 Forberedelser til EU-medlemskap i Kroatia

I likhet med de ti landene som ble medlem av EU i 2004 og Romania og Bulgaria i 2007, går Kroatia gjennom store omstruktureringer i sin økonomi. EU og Kroatia la opp en «førtiltredelsesstrategi». I samsvar med denne fikk landet faglig assistanse av Europakommisjonen og omfattende økonomisk støtte til å tilpasse sin lovgivning til EUs regelverk. De største utfordringene for landet lå i reform av rettsvesenet og i justissektoren, bekjempelse av korrupsjon, konkurranselovgivning og miljøvern. Ved undertegning av tiltredelsestraktaten 9. desember 2011 var det fra EUs side inkludert tre beskyttelsesklausuler, dvs. henvisning til forhold som kan medføre mottiltak fra EUs side i inntil tre år etter tiltredelse. Det gjelder en generell økonomisk klausul, en klausul om forstyrrelser i det indre marked og justis- og innenrikspolitiske forhold. Tilsvarende klausuler er inkludert i tiltredelsestraktatene for de ti landene som ble medlem i 2004 og for Romania og Bulgaria i 2007. Medlemslandene har bedt Kommisjonen overvåke Kroatia etter tiltredelsen. Det er satt opp klare mål og tidsfrister for ytterligere reformer innen blant annet rettsvesenet samt bekjempelse av korrupsjon og organisert kriminalitet.

Det ble holdt folkeavstemning om medlemskap i Kroatia i januar 2012. Om lag 66 % av dem som avga stemme stemte for medlemskap.

2.4 Behov for tekniske tilpasninger og overgangsordninger

Tiltredelsesavtalen av 2011 inneholder bestemmelser om tekniske tilpasninger og overgangsordninger. De tekniske tilpasningene for Kroatia fremgår av utvidelsesavtalens vedlegg A, mens overgangsordningene fremgår av vedlegg B. De tekniske tilpasningene i utvidelsesavtalen tilsvarende de tilpasningene de øvrige EU-landene fikk da rettsaktene ble vedtatt, eller da de ble medlemmer av EU. For EØS/EFTA-landene blir tilsvarende tilpasninger tatt inn i EØS-avtalen gjennom de beslutningene som EØS-komiteen løpende tar om innlemmelse av nye rettsakter. Når det gjelder overgangsordningene, er disse basert på en konkret avveining av behovet i det enkelte land, sammenholdt med behovet for enhetlige regler i EU. Kroatia har fått overgangsordninger som muliggjør utsettelse av tilpasning til EUs regelverk på blant annet veterinærområdet, fri bevegelighet av

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

personer og kapital, etableringsrett, maritim transport, statsstøtte, miljø og immaterielle rettigheter.

Overgangsordningene har begrenset omfang og skal opphøre innen fastsatte frister. I de fleste tilfelle foreligger det en plan med klart definerte etapper for gjennomføringen av EUs regelverk. Hensikten med overgangsordningene er å gi konkurranseutsatte næringer bedre tid til å tilpasse seg de nye betingelsene.

Når det gjelder fri bevegelse for arbeidstakere, kan hvert enkelt medlemsland velge å videreføre begrensninger på innvandring av arbeidstakere fra Kroatia, i første omgang i to år fra tiltredelse. Deretter kan begrensningene forlenges med inntil tre år. Etter dette kan det på bestemte vilkår vedtas fortsatte overgangsordninger i inntil to år. Hvis et land velger ikke å innføre overgangsordning i løpet av overgangsperioden, men senere opplever forstyrrelser eller forventer forstyrrelser i arbeidsmarkedet som følge av høy arbeidsinn-

vandring, kan begrensninger innføres så lenge overgangsperioden løper, se kapittel 5.2.1. Dette er tilsvarende overgangsordning som ved utvidelsen i 2004 og 2007. I alt 13 EU-land har vedtatt å innføre begrensninger overfor arbeidstakere fra Kroatia. De nordiske EU-landene (Sverige, Danmark og Finland) valgte ikke å innføre overgangsordninger i forbindelse med landets EU-medlemskap 1. juli 2013. Norge har besluttet ikke å innføre overgangsordninger for arbeidstakere fra Kroatia fra tiltredelse. Kroatia er et lite land og det er begrenset potensiale for forstyrrelser i det norske arbeidsmarkedet som følge av høy arbeidsinnvandring. Regjeringen vil likevel følge utviklingen nøye og eventuelt komme tilbake med overgangsordninger på et senere tidspunkt i overgangsperioden dersom det viser seg nødvendig. Norge innførte overgangsordninger for åtte av de ti landene som ble EØS-medlemmer i 2004, og for Romania og Bulgaria i 2007.

3 Organisering og gjennomføring av forhandlingene

Regjeringen oppnevnte 14. desember 2012 ambassadør Atle Leikvoll, Norges delegasjon til EU, til å lede forhandlingene fra norsk side om Kroatias innlemmelse i EØS. Det ble gjennomført en løpende samordning mellom berørte departement i den perioden forhandlingene varte. Utenriksdepartementet hadde sekretariatsfunksjonen.

Utenriksministeren har vært ansvarlig for forhandlingene. Stortingets organer har vært holdt informert og blitt konsultert om forløpet og utviklingen i forhandlingene.

Det ble avholdt fire formelle forhandlingsmøter, henholdsvis 15. mars, 3. mai, 15. juli og 20. november 2013. Forhandlingsmøtene mellom EFTA- og EU-siden om EØS-utvidelsen ble ledet av Liechtenstein som formannskapsland våren 2013 og Island høsten 2013. Formelt fant forhandlingene sted mellom Kroatia som selvstendig part

og de nåværende partene i EØS. Kommisjonen sammen med EUs utenriktstjeneste (EEAS) forhandlet på vegne av EU på grunnlag av et mandat gitt av Rådet. Under forhandlingene rådførte EEAS seg med den særskilte arbeidsgruppen for EFTA-saker under Rådet.

EØS/EFTA-landene deltok i forhandlingene som selvstendige parter, men samordnet sine posisjoner der det var grunnlag for det. Fra norsk side ble det lagt vekt på bilaterale kontakter med Island og Liechtenstein og koordinering internt i EFTA.

I tillegg til selve forhandlingsmøtene ble det avholdt tekniske møter om henholdsvis juridiske spørsmål, finansielle bidrag og markedsadgang for å klarlegge posisjoner, tall og statistikk som grunnlag for forhandlingene.

4 Gjennomgang av forhandlingsresultatet

Det var enighet blant partene om at man skulle begrense forhandlingene til de spørsmålene som var nødvendige for å gjøre EØS-avtalen gjeldende i Kroatia. Det var også enighet om at EØS-utvidelsesavtalen med Kroatia i størst mulig grad skulle legge til grunn samme overgangsordninger og tilpasninger som var avtalt mellom EU og tiltredelseslandet på de områder EØS-avtalen omfatter. Dette ble også gjort i forbindelse med utvidelsene i 2004 og 2007 og er en konsekvens av EØS-avtalens grunnleggende prinsipp om rettslig enhet («homogenitet»), dvs. at samme regelverk skal gjelde for alle avtaleparter, både i EU og EØS/EFTA. EØS/EFTA-landene har samme adgang som EU-landene til å gradvis innføre reglene i utvidelsesavtalen om fri bevegelighet for arbeidstakere og reglene om kabotasje blant annet knyttet til veitransport.

4.1 Overgangsordninger

Gjennomgangen av overgangsordningene og de tekniske tilpasningene var i hovedsak av teknisk/juridisk karakter. Forhandlingsresultatet fra EU-utvidelsen ble gjennomgått med sikte på å identifisere de EØS-relevante overgangsordningene og innlemme disse i EØS-utvidelsesavtalen på korrekt måte. Arbeidet ble i hovedsak utført av EFTA-sekretariatet og den teknisk/juridiske gruppen som besto av representanter fra EØS/EFTA-landene, EEAS og Kroatia.

Det var nødvendig med enkelte tilpasninger i forbindelse med innlemmelsen av overgangsordninger i EØS-utvidelsesavtalen. Dette gjaldt fire tidsbegrensede EØS-relevante beskyttelsesklausuler fra EUs tiltredelsesakt; den såkalte generelle økonomiske beskyttelsesklausulen, beskyttelsesklausulen for det indre marked, samt beskyttelsesklausulene nedfelt i overgangsordningene for henholdsvis fri bevegelighet for arbeidstakere og for kabotasje. Liechtenstein vil kunne videreføre eksisterende særordninger i EØS-avtalen når det gjelder fri bevegelighet for personer og etableringsrett. Liechtensteins særordninger er begrunnet i landets størrelse og lave innbyggertall, og

den begrensede evne landet har til å absorbere nye arbeidstakere og deres familier.

Samlet sett innebærer EØS-utvidelsen at EØS/EFTA-landene, på de områder EØS-avtalen omfatter, får de samme overgangsordningene som EU overfor tiltredelseslandet. Utover Liechtensteins særordninger vedrørende fri bevegelighet for arbeidstakere og etableringsrett, har det ikke vært behov for særskilte overgangsordninger eller tilpasninger som skiller EØS-utvidelsen fra EU-utvidelsen.

4.2 Nye finansielle bidrag fra EØS/EFTA-landene til økonomisk og sosial utjevning i Europa

Størrelsen på de finansielle bidrag til støtte for Kroatias sosiale og økonomiske utjevning var hovedspørsmålet under forhandlingene. Kroatia er et lite land med om lag 4,5 millioner innbyggere og med et BNP per innbygger på om lag 16 000 euro. Landet har en økonomi som tilsvarer om lag 61 % av EU gjennomsnittet justert for kjøpekraft og er således blant EUs fattigste land. EU har gjennom omfattende støtte før utvidelsen fant sted bevilget betydelige beløp til økonomisk og sosial utvikling og utjevning i Kroatia. EU bidrar til nødvendige omstillinger slik at landet i størst mulig grad også skal kunne dra fordel av deltakelsen i det indre marked. Fra strukturfondene og samhørighetsfondet («cohesion fund») avsettes til Kroatia over 438,2 millioner euro i perioden 1. juli til 31. desember 2013 da EUs nåværende budsjettperiode utløp. Av disse kommer 149,8 millioner euro fra samhørighetsfondet. For den nåværende budsjettperioden for årene 2014 til 2020 er det avsatt et beløp på om lag 8 milliarder euro. Av dette vil om lag 2,7 milliarder euro komme fra samhørighetsfondet.

Regjeringen mener at det fortsatt er ønskelig at Norge bidrar til økonomisk og sosial utjevning i et utvidet EØS. Samtidig fremholdt Norge i forhandlingene at bidraget måtte stå i forhold til den korte tidsperioden forpliktelsen skulle gjelde for (1. juli 2013 til 30. april 2014) og Kroatias evne til å

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

anvende midlene. Kommisjonen og Kroatia la stor vekt på at landet skulle likebehandles med Romania og Bulgaria som ble medlemmer i 2007.

Kommisjonen tok utgangspunkt i en teknisk framskrivning av nivået på det bidraget som ble avtalt ved forrige EØS-utvidelse i 2007. Kommisjonens finansielle krav var, slik EU så det, en framskrivning av de eksisterende finansieringsordningene, med tilpasninger basert på EUs generelle fordelingsnøkkel for struktur- og samhørighetsfondene. Kommisjonen beregnet det årlige EØS/EFTA-bidrag til 12 millioner euro fra tiltredelse og frem til 30. april 2014. Norge ønsket at størrelsen på det finansielle bidraget måtte tilpasses finansieringsordningens relativt korte varighet. Norge aksepterte imidlertid prinsippet om et støttenivå som var sammenliknbart med det man var blitt enige om for Romania og Bulgaria i 2007. Regjeringen var videre opptatt av at Norge relativt sett skulle bidra til sosial og økonomisk utjevning på linje med det EU selv gjør. Norges handel med Kroatia er beskjeden, og utvidelsen betyr på kort sikt relativt lite samfunnsøkonomisk og handelsmessig for Norge.

Som ved tidligere utvidelser varslet Regjeringen at Norge var beredt til å etablere en bilateral finansieringsordning i tillegg til det økte bidraget til den felles EØS-finansieringsordningen. Det ble i forhandlingene enighet om at Norge gjennom den felles EØS-ordningen og den bilaterale finansieringsordningen forplikter seg totalt til å stille til rådighet om lag 9,3 millioner euro eller om lag 78,1 millioner kroner for perioden 1. juli 2013 til 30. april 2014. Den totale rammen er på 9,6 millioner euro eller om lag 80,6 millioner kroner.

Det er forhandlet fram utkast til rammeavtale med Kroatia for hver av ordningene som fastsetter programmene og prosjektene under ordningene nærmere. Som følge av den korte perioden som gjenstår, er det enighet om å konsentrere støtten til noen få sektorer hvor Kroatia har et særskilt behov. Godkjenning av programmer og predefinerte prosjekter under de to ordningene har frist til 30. april 2014.

Gode rutiner med tydelig krav til kontroll og revisjon er sentralt for alle land som mottar EØS-midler, også Kroatia.

De forpliktelser som EØS/EFTA-landene har påtatt seg gjennom de ulike finansieringsordningene er fastsatt i euro. Kostnaden i norske kroner vil avhenge av valutakursen på det tidspunkt midlene blir innbetalt til ordningene samt utviklingen i BNP i de tre EØS/EFTA-landene. I denne proposisjonen er omfanget av finansieringsordningene for Kroatia beskrevet i norske kroner ut fra valuta-

kursen ved forhandlingsavslutning i november 2013 (1 euro = 8,40 kroner).

4.2.1 Utvidelse av EØS-finansieringsordningen

EØS/EFTA-landenes felles bidrag til Kroatia på 5 millioner euro eller om lag 42 millioner kroner vil bli kanalisert gjennom en utvidelse av den eksisterende EØS-finansieringsordningen. Det var enighet mellom partene om å inkludere Kroatia i ordningen gjennom et tillegg til protokoll 38b til EØS-avtalen.

Finansieringsordningens formål er å bidra til å redusere de økonomiske og sosiale forskjeller i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet gjennom finansiering av tilskudd til investerings- og utviklingsprosjekter. Dette kan skje direkte, eller gjennom opprettelsen av fond og programmer. I tillegg skal ordningen også bidra til å styrke det bilaterale samarbeidet mellom EØS/EFTA-statene og Kroatia. En EØS-finansieringsordning ble opprettet i forbindelse med EU-utvidelsen i 2004 og utvidet med Romania og Bulgaria i 2007. Den utløp 30. april 2009 og ble etterfulgt av en ny ordning for perioden 1. mai 2009 til 30. april 2014. Den nåværende ordningen har en årlig ramme på 197,7 millioner euro. 15 land mottar støtte gjennom ordningen. Den norske andelen er om lag 189 millioner euro per år. Norges tilleggsbidrag som følge av utvidelsen med Kroatia vil være om lag 4,7 millioner euro eller om lag 39,5 millioner kroner for perioden fra 1. juli 2013 frem til 30. april 2014.

EØS/EFTA-støtten til Kroatia vil bli forvaltet på grunnlag av de gjeldende prinsippene for den eksisterende finansieringsordningen som Kroatia skal ta del i. Støtten skal i sin helhet ytes i form av tilskudd. Bidraget fra EFTA-landene til det enkelte prosjekt må som hovedregel ikke overstige 85 % prosent av kostnadene. I særlige tilfeller kan inntil 100 % av programkostnadene dekkes. Støtten skal være i samsvar med reglene for statsstøtte og offentlig innkjøp i EØS. Europakommisjonen skal undersøke om programmer er forenlige med Den europeiske unions målsettinger. De administrative kostnadene ved forvaltningen av EØS-finansieringsordningen skal i sin helhet dekkes innenfor ordningens samlede ramme. EØS/EFTA-landenes rettslige ansvar for prosjektene er begrenset til omfanget av EFTAs økonomiske bidrag. Ved utløpet av perioden, forplikter avtalepartene seg til å vurdere behovet for fortsatt bistand for å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller innenfor EØS.

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

4.2.2 Bilateral finansieringsordning

Kroatia inkluderes i Den norske finansieringsordningen for 2009 – 2014 gjennom en tilleggsprotokoll til EØS-utvidelsesavtalen. Norge vil stille til disposisjon om lag 4,6 million euro eller om lag 38,6 millioner kroner for perioden fra 1. juli 2013 til 30. april 2014. Ubrukte midler vil ikke kunne omdisponeres til andre mottaksland.

Ordningen har som mål å bidra til å redusere de økonomiske og sosiale forskjellene i Kroatia og styrke de bilaterale forbindelsene mellom Norge og Kroatia. Støtten til Kroatia vil bli forvaltet på grunnlag av de samme prinsippene som for den eksisterende finansieringsordningen. Støtten skal i sin helhet ytes i form av tilskudd. Som for EØS-ordningen skal bidraget til det enkelte prosjekt som hovedregel ikke overstige 85 prosent av kostnadene, men i særlige tilfeller kan inntil 100 prosent av programkostnadene dekkes. Støtten skal være i samsvar med reglene for statsstøtte og offentlig innkjøp i EØS. Norges rettslige ansvar for prosjektene er begrenset til omfanget av norske økonomiske bidrag. De administrative kostnadene ved forvaltningen av den bilaterale finansieringsmekanismen skal i sin helhet dekkes innenfor mekanismens samlede ramme. Ved utløpet av perioden, forplikter avtalepartene seg til å vurdere behovet for fortsatt bistand for å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller innenfor EØS.

4.3 Markedsadgang

4.3.1 Hovedspørsmål i forhandlingene

Markedsadgang for sjømat ble identifisert som det viktigste området der tollbetingelsene ville bli endret når Kroatia ble medlemmer av EU. Fra Regjeringens side var det et mål i forhandlingene å få løsninger som ga best mulig markedsadgang også etter EU-utvidelsen.

4.3.2 Markedsadgang for fisk

Gjennom frihandelsavtalen mellom EFTA og Kroatia som trådte i kraft 1. april 2002 var norske eksportører av fisk og fiskeprodukter frem til EU-

tiltreddelsen 1. juli 2013 sikret fri markedsadgang til Kroatia. Følgelig har handelen med fisk til landet vært toll- og kvotefri.

Eksporten av fisk til Kroatia har i årene 2008–2012 variert mellom 22 og 28 millioner kroner per år. Det alt overveiende av dette var eksport av tørrfisk. Av prinsipielle grunner var det viktig under forhandlingene å kreve kompensasjon for bortfall av frihandel med fisk. EU har ved tidligere utvidelser ikke akseptert at EFTA-landene har et rettslig krav på slik kompensasjon, men har likevel akseptert at kompensasjon gis. Det ble på overtid under forhandlingene oppnådd enighet om en økt tollfri kvote for Norge på krydder- og eddikbehandlet sild inn til EU på i alt 1400 tonn. Dette produktet møter 20 % toll i EU i dag.

De nye tollfrie kvotene kommer i tillegg til de eksisterende tollkvotene som Norge har oppnådd i forbindelse med tidligere kompensasjonsforhandlinger. Som følge av at EU er en tollunion, vil de fremforhandlede tollkvotene kunne anvendes ved innførsel i ethvert EU-land, ikke bare i Kroatia. Som for alle andre tollkvoter for fisk vil opprinnelsesreglene for de nye tollkvotene være opprinnelsesreglene i protokoll 3 til frihandelsavtalen med EF fra 1973.

Partene er forpliktet til å gjennomgå behovet for å videreføre tollkvotene etter 30. april 2014. I den gjennomgangen skal man se på størrelsen på kvotene i lys av alle relevante interesser.

Det er vanskelig å forutse hvordan handelen med fisk med Kroatia vil utvikle seg i årene fremover, men det forventes at deres EU medlemskap vil lede til økt økonomisk vekst, noe som på sikt vil kunne bety økt etterspørsel av norske fiskeprodukter.

4.3.3 Markedsadgang for landbruksvarer

Det har vært svært liten handel med landbruksvarer mellom Norge og Kroatia og handelen med disse produkter utgjorde i 2012 om lag 10 millioner kroner. Det ble derfor konkludert med at det ikke var grunnlag for forhandlinger om kompensasjon for tapt markedsadgang for landbruksvarer.

5 Gjennomgang av EØS-utvidelsesavtalens bestemmelser

Parter i EØS-utvidelsesavtalen er EU, medlemslandene og de tre EØS/EFTA-landene. Avtalen består av en hoveddel med fortale og syv artikler, to vedlegg som omhandler henholdsvis tekniske tilpasninger og overgangsordninger samt en sluttakt som inkluderer enkelte erklæringer. I tillegg kommer de bilaterale avtalene om finansiering og fisk i form av to protokoller som inngår i det samlede forhandlingsresultatet. Teksten er vedlagt i uoffisiell norsk versjon. Til avtalens innhold bemerkes følgende:

5.1 Utvidelsesavtalens fortale og artikler

Fortalen består av fire korte avsnitt som beskriver utgangspunktet for EØS-utvidelsen. For det første viser den til EUs tiltredelsestraktat som ble undertegnet i Brussel 9. desember 2011. For det andre viser den til EØS-avtalens artikkel 128, som er det rettslige grunnlag for EØS-utvidelsen. For det tredje viser den til Kroatias søknad om å bli part i EØS-avtalen. For det fjerde viser fortalen til at vilkårene for landets deltakelse i EØS skal fastsettes i en avtale mellom de nåværende avtaleparter og søkerlandet.

Artikkel 1 fastslår at Kroatia blir part i EØS-avtalen. Fra EØS-utvidelsens ikrafttredelse skal EØS-avtalens bestemmelser være bindende for landet på samme vilkår som for de nåværende avtalepartene. Det skjer ikke noen utvidelse av EØS-avtalens saklige virkeområde. Fordi EØS-avtalen stadig videreutvikles innenfor rammen av samarbeidet, inneholder EØS-utvidelsesavtalen en avskjæringsdato. Den innebærer at Kroatias forpliktelser omfatter alt EØS-regelverk vedtatt i EØS-komiteen før 30. juni 2011. EØS-forpliktelser som er vedtatt etter denne datoen, må for Kroatias del vedtas som en særskilt «tilleggs pakke» i EØS-komiteen etter at utvidelsesavtalen er trådt i kraft. Tilsvarende avskjæringsdato finnes også i EUs tiltredelsestraktat.

Artikkel 1 nr. 3 slår fast at vedleggene til EØS-utvidelsesavtalen utgjør en integrert del av utvidelsesavtalen. Vedleggene omhandler tekniske til-

pasninger i EØS-regelverket som følge av utvidelsen, og overgangsordninger til dette. Bestemmelsen må ses i sammenheng med EØS-avtalens artikkel 2 a) som gjør rettsaktene som er omhandlet i avtalens vedlegg, til en del av avtalen.

Artikkel 2 inneholder bestemmelser om justering i EØS-avtalens hoveddel og protokoller.

Artikkel 2 nr. 1 a) utvider listen over EØS-avtalens avtaleparter til å omfatte Kroatia.

Bokstav b) i) sier at bokstav f), som henviser til tiltredelsesprotokollen for Bulgaria og Romania, skal strykes. Under ii) defineres EUs tiltredelsesakt av 9. desember 2011.

Bokstav c) justerer EØS-avtalens artikkel 117 om finansieringsordningene, slik at det også vises til protokoll 38, protokoll 38a, tillegget til protokoll 38 a, protokoll 38b og tillegget til protokoll 38 b om finansieringsordningene.

Bokstav d) justerer EØS-avtalens artikkel 129 med hensyn til språkversjoner. Under i) fastslås at EØS-avtalen etter utvidelsen vil ha samme gyldighet på den nye avtalepartens språk som de nåværende partenes språk. Under ii) fastslås tilsvarende at rettsaktene i EØS-avtalens vedlegg skal ha samme gyldighet på alle avtalepartenes språk, dvs. heretter også kroatisk.

Artikkel 2 nr. 2 endrer enkelte protokoller til EØS-avtalen.

Bokstav a) endrer EØS-avtalens protokoll 4 om opprinnelsesregler. Kroatisk språkversjon av fakturaerklæringen og fakturaerklæringen EUR-MED innsettes i henholdsvis vedlegg IV a og IV b.

Bokstav b) inntar et tillegg til EØS-avtalens protokoll 38 b om den felles finansieringsordningen i EØS. Gjennom tilleggets artikkel 1 nr. 1 inkluderes Kroatia i EØS-finansieringsordningen. I tilleggets artikkel 1 nr. 3 bestemmes det at artikkel 6 i protokoll 38b ikke skal gjelde for Kroatia. Det innebærer at eventuelle ubrukte midler til Kroatia ikke kan omfordes til andre mottakere. Under tilleggets artikkel 2 fastsettes støttebeløpet for Kroatia for tiden 1. juli 2013 til 30. april 2014. Midlene skal stilles til disposisjon fra ikrafttredelsestidspunktet for EØS-utvidelsesavtalen eller fra ikrafttredelse av en avtale om midlertidig anvendelse av avtalen.

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

Bokstav c) endrer protokoll 44 om beskyttelse-sklausuler til avtalen. Endringen består i at man erstatter den nåværende teksten i protokoll 44 med en tekst som refererer både til EUs tiltredelsesakt fra 2003, tiltredelsesakten fra 2005 og tiltredelsesakten fra 2011.

Artikkel 3 omhandler de såkalte tekniske tilpasningene, det vil si nødvendige justeringer foretatt i EU- og EØS-regelverket på bakgrunn av Kroatias deltakelse i EU og EØS. *Artikkel 3 nr. 1* fastslår at alle endringer i de EU-rettsakter som er innlemmet i EØS-avtalen («EØS-regelverk») foretatt som følge av Kroatias tiltredelsesavtale, også skal gjelde i EØS. Bestemmelsen innebærer at de tekniske tilpasningene nedfelt i EUs tiltredelsesakt, som er knyttet til rettsakter innlemmet i EØS-avtalen gjennom henvisning inntatt i vedlegg A til EØS-utvidelsesavtalen, gjøres tilsvarende gjeldende i EØS.

Artikkel 3 nr. 2, 3 og 4 er rent tekniske bestemmelser som tilføyer referanser til EUs tiltredelsesakt i de av EØS-avtalens vedlegg og protokoller som inneholder henvisninger til rettsakter. I en konsolidert versjon av EØS-avtalen vil det dermed fremkomme at den aktuelle rettsakt er endret gjennom EUs tiltredelsesakt.

Artikkel 3 nr. 5 sikrer at eventuelle tekniske tilpasninger som feilaktig er blitt utelatt, eller justeringer tatt i EØS-relevante rettsakter mellom avskjæringsdatoen 30. juni 2011 og ikrafttredelsen, skal innlemmes i EØS-avtalen i henhold til den ordinære fremgangsmåten for beslutningstaking i EØS. Det legges til grunn at slike ytterligere tekniske tilpasninger inkluderes i den såkalte «tilleggs pakken» omtalt under avtalens artikkel 1 ovenfor, som vil bli innlemmet i EØS-avtalen gjennom beslutning i EØS-komiteen. Det forutsettes at en slik beslutning vil treffes så snart som mulig etter midlertidig ikrafttredelse av EØS-utvidelsen.

Artikkel 4 omhandler overgangsordningene avtalt mellom EU og Kroatia. *Artikkel 4 nr. 1* slår fast at overgangsordningene nedfelt i EUs tiltredelsesakt, som gjelder rettsakter som inngår i EØS-avtalen, gjøres gjeldende i EØS gjennom henvisninger inntatt i EØS-utvidelsesavtalens vedlegg B. *Artikkel 4 nr. 2* sikrer at eventuelle overgangsordninger som feilaktig er blitt utelatt, eller overgangsordninger avtalt etter avskjæringsdatoen, skal innlemmes i EØS-avtalen i henhold til den ordinære fremgangsmåten for beslutningstaking i EØS. Det legges til grunn at slike ytterligere overgangsordninger vil inkluderes i «til-

leggs pakken», jf. omtale av avtalens artikkel 3 nr. 5 ovenfor.

Artikkel 5 fastslår at enhver avtalepart kan ta opp spørsmål i EØS-komiteen som gjelder tolkning og anvendelse av utvidelsesavtalen, og at EØS-komiteen har plikt til å forsøke å finne en løsning som sikrer at EØS-avtalen virker tilfredsstillende.

Artikkel 6 inneholder bestemmelser om ratifikasjon og godkjenning, deponering av ratifikasjons- eller godkjenningsdokumentene, og om avtalens ikrafttredelse.

Artikkel 6 nr. 1 fastslår at EØS-utvidelsesavtalen skal ratifiseres eller godkjennes av både de nåværende og den nye avtaleparten i samsvar med deres egne fremgangsmåter. Ratifikasjons- og godkjenningsdokumentene skal deponeres i EUs rådssekretariat, på samme måte som ratifikasjonsdokumentene for EØS-avtalen.

Artikkel 6 nr. 2 fastsetter at EØS-utvidelsesavtalen skal tre i kraft dagen etter at partene har deponert sine ratifikasjons- eller godkjenningsinstrumenter forutsatt at de tilknyttede protokoller trer i kraft samtidig.

Artikkel 7 bestemmer at originalversjonen av EØS-utvidelsesavtalen, totalt 25 språkversjoner med samme gyldighet, skal deponeres i EUs rådssekretariat og at bekreftede kopier skal distribueres til samtlige avtaleparter.

5.2 Vedlegg A og B til EØS-utvidelsesavtalen, med oversikt over tekniske tilpasninger og overgangsordninger

Vedlegg A og B til EØS-utvidelsesavtalen lister opp de ulike tekniske tilpasninger og overgangsordninger som er fremforhandlet mellom EU og Kroatia og som også vil gjelde for EØS-utvidelsen. I dette kapitlet redegjøres nærmere for innholdet i overgangsordningene. Tekniske tilpasninger til den eksisterende EØS-avtalen er nødvendige for å gjenspeile at avtalen utvides med Kroatia. Det kan innebære nødvendige tilføyer av det nye medlemslandets navn, nye offisielle betegnelser fordi det blir flere offisielle EU-språk, nye myndighetsorganer som får forvaltningsoppgaver, kriterier for godkjenning av vitnemål og produkter osv. Disse tekniske tilpasningene vil normalt være permanente. Disse er ikke nærmere omtalt nedenfor.

Av overgangsordningene er det kun de som antas å kunne ha praktisk eller direkte betydning for Norge som omtales her.

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

5.2.1 Vedlegg V Fri bevegelighet for personer

EØS-utvidelsesavtalen åpner for overgangsordninger som gir det enkelte EØS/EFTA-landet rett til midlertidige å begrense retten til fri bevegelighet for arbeidstakere fra det nye medlemslandet.

Som ved utvidelsene i 2004 og 2007 er det avtalt en tredelt overgangsperiode på til sammen syv år. I de første to år etter 1. juli 2013 skal EØS/EFTA-landene anvende nasjonal lovgivning. Det vil være opp til hvert enkelt land å avgjøre hva denne lovgivningen skal inneholde, så lenge begrensningene for arbeidstakerne fra Kroatia ikke er strengere enn de var ved undertegningen av EØS-utvidelsesavtalen. Deretter kan hvert EØS/EFTA-land beslutte nasjonalt å forlenge ordningene med inntil tre år. Etter denne perioden kan landene på bestemte vilkår vedta å forlenge overgangsordningene i ytterligere to år. Det er ikke noe til hinder for at landene helt eller delvis opphever ordningene innenfor de angitte periodene.

Utvidelsesavtalen for Kroatia inneholder også en spesiell beskyttelsesmekanisme som står til rådighet for de landene som innenfor overgangsperioden på inntil syv år innfører fri bevegelighet for arbeidstakere. Beskyttelsesmekanismen innebærer at EØS-reglene om fri bevegelighet kan settes til side dersom et medlemsland (i dette tilfelle Norge) utsettes for eller forventer forstyrrelser på arbeidsmarkedet som vil kunne utgjøre en alvorlig risiko for levestandarden eller sysselsettingen i en bestemt region eller i et bestemt yrke som følge av stor tilstrømning av arbeidstakere fra Kroatia. Forskjellen på beskyttelsestiltak etter den spesielle mekanismen i Kroatia-avtalen og den generelle beskyttelsesmekanismen i EØS-avtalen, er at tiltakene etter førstnevnte mekanisme kan rettes mot arbeidsinnvandring fra Kroatia, mens tiltak etter den generelle mekanismen må rettes mot samtlige EØS-land.

Ved forrige EØS-utvidelse benyttet Norge seg av adgangen til å ha overgangsordninger for arbeidstakere fra Romania og Bulgaria. Formålet med overgangsreglene var å sikre arbeidstakerne ordnede lønns- og arbeidsforhold, og å hindre utilsiktet bruk av norske velferdsordninger. Disse overgangsordningene ble opphevet 15. juni 2012. De tidligere overgangsreglene for arbeidstakere fra nye medlemsland innebar oppholdstillatelse for individuelle arbeidstakere før arbeidet startet. Vilkårene for å få oppholdstillatelse var krav om dokumentasjon av arbeidsforhold, lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende tariffavtale i bransjen og heltidsstilling. Utlendingsloven § 125

åpner for å gi forskrift som begrenser adgangen til det norske arbeidsmarkedet for arbeidstakere fra nye medlemsland for en tidsbegrenset periode, f.eks. gjennom midlertidig å anvende i hovedsak samme regelverk som for arbeidstakere fra land utenfor EØS, det såkalte tredjelandsregelverket.

Norge har besluttet ikke å innføre overgangsordninger for arbeidstakere fra Kroatia fra tiltrædelse. Kroatia er et lite land og det er begrenset potensiale for forstyrrelser i det norske arbeidsmarkedet som følge av høy arbeidsinnvandring. Regjeringen vil likevel følge utviklingen nøye og eventuelt komme tilbake med overgangsordninger på et senere tidspunkt i overgangsperioden dersom det viser seg nødvendig.

5.2.2 Vedlegg XIII Transport

For å unngå forstyrrelser i transportmarkedene i de nåværende EØS-landene som følge av EØS-utvidelsen, skal adgangen til å drive veikabotasje fases gradvis inn ved en gjensidig begrensning av adgangen til de nasjonale transportmarkedene i de nåværende EØS-landene og Kroatia.

Overgangsordningen innebærer at transportører fra Kroatia ikke vil ha adgang til å utføre innenlands transport mellom punkter innenfor de nåværende EØS-landenes territorium de første to årene fra ikrafttrædelsen. Transportører fra de nåværende EØS-land vil ha tilsvarende begrensninger til transportmarkedene i Kroatia (resiprositet). De nåværende EØS-landene kan uten nærmere vilkår forlenge overgangsordningene for ytterligere to år, også da med gjensidig virkning.

Hvis de nåværende EØS-landene etter utløpet av de første to årene ikke forlenger overgangsordningen og åpner transportmarkedet fullt ut for Kroatia i tråd med hovedregelen i EØS-avtalen, kan det i det fjerde og femte året anvendes en spesiell beskyttelsesmekanisme. Beskyttelsesmekanismen innebærer at EØS-reglene om retten til å drive kabotasje kan settes til side dersom et medlemsland opplever alvorlig forstyrrelser i transportmarkedet. For EØS/EFTA-landenes vedkommende kan en slik beslutning om å sette EØS-reglene til side, og varigheten og omfanget av denne, tas på nasjonalt grunnlag i henhold til gjeldende fremgangsmåter i EØS-avtalen artikkel 112, 113 og 114. Dette følger av EØS-avtalens protokoll 44.

Medlemslandene kan bilateralt avtale å utveksle kabotasjetillatelser med Kroatia under overgangsperioden, eller avtale full liberalisering. I den perioden hvor slike eventuelle bilaterale avtaler danner grunnlaget for kabotasje, vil den spesielle beskyttelsesmekanismen i EØS-utvidelsesavta-

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

len ikke kunne anvendes. Behovet for å kunne treffe tiltak vil da måtte dekkes av bestemmelser i de bilaterale avtalene som eventuelt inngås. Regjeringen vil ikke ta initiativ til slike avtaler. Dersom det skulle komme anmodninger fra Kroatia vil man nøye vurdere konsekvensene for norsk transportnæring før man tar stilling til anmodningen.

Restrukturering og privatisering av skipsverft som er i økonomiske vanskeligheter i Kroatia må skje i overensstemmelse med betingelser som landet har blitt enig med EU om før tiltredelsen.

5.2.3 Vedlegg XVII Opphavsrett

Det er avtalt en overgangsordning om konsumpsjon for legemiddelpatenter. Overgangsreglene fastsetter at den som har patent på et legemiddel i en EØS-stat, kan nekte andre å parallellimportere legemiddelet fra Kroatia hvis det ikke var mulig å oppnå patentbeskyttelse der, på det tidspunkt da søknad om patentbeskyttelse ble inngått i den aktuelle EØS-staten. Den som ønsker å importere slike legemidler til en EØS-stat der legemiddelet er patentbeskyttet, må varsle patenthaveren på forhånd. Overgangsordningen er den samme som ble avtalt ved forrige EØS-utvidelse, og gjør det nødvendig å endre patentforskriften og legemiddelforskriften.

5.2.4 Vedlegg XX Miljø

EU krevde full tilpasning til EUs felles miljølovgivning uten overgangsordninger, det vil si gjennomføring av EUs miljøregelverk ved tiltredelse. Dette gjelder først og fremst alle varer som produseres i Kroatia og slik at alle nye anlegg fra samme tidspunkt skal oppfylle EUs gjeldende regelverk. Spesielle økonomiske og sosiale forhold har imidlertid gitt grunnlag for forlenget frist for gjennomføringen på enkelte områder. Kroatia har, etter å ha lagt frem detaljerte fremdriftsplaner, fått tidsbestemte overgangsordninger for særlig kostnadskrevende investeringer. Sentrale problemområder er luftkvalitet, avfallshåndtering, vannkvalitet og industriforurensning.

5.3 Sluttakten med erklæringer og tilliggende avtaler

5.3.1 Sluttakten

Sluttakten viser blant annet til felleserklæringer og andre erklæringer som skal avgis i forbindelse med EØS-utvidelsen. Sluttakten bestemmer at EØS-avtalen skal oversettes til det nye medlemslandets språk innen EØS-avtalen trer i kraft.

Sluttakten tar til etterretning den bilaterale avtalen mellom Norge og Den europeiske Union om en bilateral finansieringsmekanisme for økonomisk vekst og bærekraftig utvikling i Kroatia. Det samme gjelder Norges og Islands bilaterale tilleggsprotokoller om markedsadgang for fisk.

5.3.2 Felleserklæring fra avtalepartene om ratifisering i rett tid av EØS-utvidelsesavtalen

Partene fremhever viktigheten av tidlig ikrafttredelse eller midlertidig anvendelse av EØS-utvidelsesavtalen for å sikre at EØS-samarbeidet fortsatt kan virke tilfredsstillende og tillate Kroatia å dra fordeler av sitt medlemskap i EØS.

5.3.3 Felleserklæring fra avtalepartene om utløpsdato for overgangsordningene

Partene er enige om at overgangsordningene i EUs utvidelsestraktat skal være de samme i EØS-avtalen og utløpe på samme dato som om EU- og EØS-utvidelsen hadde funnet sted samtidig den 1. juli 2013.

5.3.4 Felleserklæring fra avtalepartene om opprinnelsesregler

Norges frihandelsavtale med Kroatia opphørte ved landets EU-tiltredelse. Felleserklæringen sikrer at opprinnelsesbevis utstedt før EU-tiltredelsen i henhold til EFTA-landenes frihandelsavtaler ikke avvises i en overgangsperiode på fire måneder fra iverksettelsesdatoen for EØS-utvidelsen. Tollpreferanse skal tilstås i henhold til EØS-avtalen.

Videre sikrer felleserklæringen at autorisasjoner som «godkjent eksportør», gitt i samsvar med bestemmelser i EFTA-avtalene, skal videreføres i en overgangsperiode på ett år. Innen utgangen av denne overgangsperioden må disse autorisasjonene erstattes med nye utstedt i henhold til bestemmelsene i EØS-avtalens protokoll 4.

Felleserklæringen forplikter også myndighetene, i en overgangsperiode på tre år, til å etterkomme anmodninger om verifisering av opprinnelsesbevis utstedt under EFTA-avtalene.

5.3.5 Felleserklæring fra avtalepartene om Liechtensteins sektorvise tilpasning angående fri bevegelighet for personer

Erklæringen viser til de sektorvise tilpasninger for Liechtenstein på området for fri bevegelighet for personer, at Liechtensteins mulighet til å absorbere flere innbyggere er uendret og at man derfor skal

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

ta hensyn til dette under revurderingen av tilpasningene i EØS-avtalens vedlegg V og VIII.

5.3.6 Fellesuttalelse fra avtalepartene om prioriterte sektorer i protokoll 38 b

Uttalelsen minner om at ikke alle prioriterte sektorer i protokoll 38 b, artikkel 3, må gjelde for Kroatia.

5.3.7 Fellesuttalelse fra avtalepartene om de finansielle bidrag

Uttalelsen nedfeller partenes enighet om at de forskjellige finansielle bidragsordningene som er avtalt i forbindelse med utvidelsen, ikke skal utgjøre noen presedens for tiden etter at de utløper 30. april 2014.

5.3.8 Generell fellerklæring fra EFTA-landene

Erklæringen tar prinsipielt forbehold om at de erklæringene som ble avgitt fra EU-siden eller fra Kroatia i forbindelse med EU-utvidelsen, og som er relevante for EØS-utvidelsesavtalen, ikke skal kunne tolkes i strid med forpliktelsene i EØS-utvidelsesavtalen eller EØS-avtalen. Det finnes en tilsvarende erklæring i sluttakten til EUs tiltredelsestraktat avgitt av daværende medlemsland.

5.3.9 Tilleggsprotokoll mellom Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 som en følge av Republikken Kroatias deltakelse i EØS

Artikkel 1 slår fast at den norske bilaterale finansieringsmekanismen for perioden 2009 til 2014 skal utvides til også å gjelde Kroatia.

Artikkel 2 slår fast at Norge skal gjøre tilgjengelig om lag 4,6 millioner euro eller om lag 38,6 millioner kroner og beløpet skal gjøres tilgjengelig fra den dato EØS-utvidelsesavtalen trer i kraft, eller avtalen får midlertidig anvendelse og fram til

30. april 2014. Bidraget skal stilles til rådighet i en enkelt del.

Artikkel 3 inneholder nærmere bestemmelser om ratifikasjon og ikrafttredelse. Protokollen trer i kraft dagen etter siste deponering av ratifikasjonsdokument, forutsatt at også ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet for avtalen om Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde er blitt deponert.

Artikkel 4 fastlegger hvilke språk tilleggsprotokollen er utferdiget på.

5.3.10 Bilateral avtale om fisk mellom Norge og Det europeiske fellesskap

I likhet med forrige EØS-utvidelse, inneholder utvidelsesavtalen med Kroatia en tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og EU fra 1973 om markedsadgang for fisk.

Artikkel 1 slår fast at frihandelsavtalen med tilhørende protokoller og vedlegg skal oversettes til kroatisk.

Artikkel 2 slår fast at den årlige tollfrie kvoten fastsatt i artikkel 3 skal gjelde fra 1. juli 2013 til 30. april 2014, og at størrelsen på tollkvotene skal vurderes på nytt ved utgangen av denne perioden, hvor det tas hensyn til alle relevante interesser. Bestemmelsen slår også fast at den tollfrie kvoten skal åpnes når de nødvendige prosedyrer for midlertidig anvendelse er gjennomført, jf. artikkel 4, tredje ledd. Kvoten skal deretter gjelde for 12 måneder. Artikkel 2 slår videre fast at Frihandelsavtalens opprinnelsesregler skal anvendes.

Artikkel 3 spesifiserer hvilke produkt og volum den tollfrie kvoten åpnes for.

Artikkel 4 sier at protokollen skal tre i kraft dagen etter at alle avtaleparter har deponert sine ratifikasjons- eller godkjenningssdokumenter, forutsatt at de tilknyttede avtaler trer i kraft samme dag. I påvente av dette skal protokollen anvendes midlertidig fra første dag i tredje måned etter siste meddelelse om slik midlertidig anvendelse.

Artikkel 5 sier at protokollen skal oversettes til norsk og de offisielle EU-språkene og at alle språkversjonene er gyldige juridiske tekster.

6 Avtale i form av brevveksling mellom Norge og Den Europeiske Union om midlertidig anvendelse av EØS-utvidelsesavtalen og midlertidig anvendelse av de tilknyttede avtaler

EØS-utvidelsesavtalen vil først vil tre i kraft når den er ratifisert eller godkjent av EU og de enkelte EØS/EFTA-landene. Det er derfor forutsatt at EU og de tre EØS/EFTA-landene inngår avtaler om midlertidig anvendelse av EØS-utvidelsesavtalen og de av de tilknyttede avtaler de er parter i.

I en brevveksling mellom EU og Norge, som vil finne sted etter undertegning av avtalene, vil de to partene bekrefte at de er rede til å anvende EØS-utvidelsesavtalen og den tilknyttede protokollen om den bilaterale finansieringsordningen på midlertidig grunnlag, fra den første dag i den første måned etter datoen for fullføring av brevvekslingen.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser av utvidelsesavtalen

7.1 Generelt

Foruten bidrag til finansieringsordningene vil de økonomiske konsekvensene ved å innlemme Kroatia være begrenset for de nåværende EØS-landene. Innbyggertallet i Kroatia er 4,5 millioner og landets bruttonasjonalprodukt er mindre enn en halv prosent av den samlede produksjonen i EU. For Kroatias egen del kan gevinsten bli relativt betydelig, særlig knyttet til bedre markedstilgang og netto overføringer fra de øvrige EU- og EØS/EFTA-medlemmene.

Den økonomiske betydningen for Norge må vurderes ut fra at vår handel med Kroatia hittil har vært meget beskjedent. En utvidelse av det indre marked vil føre til et tettere samarbeid mellom Norge og Kroatia. De positive virkningene av utvidelsen er dels knyttet til gjennomføring av et felles regelverk som skaper like rammevilkår for handel og økonomisk samarbeid, og til muligheten for økt økonomisk vekst i Kroatia. Norsk næringsliv vil få økt konkurranse, men et større indre marked vil også skape nye muligheter. EØS-finansieringsordningen og den bilaterale finansieringsmekanismen vil også bidra til økt samarbeid.

Innlemmelsen av ti nye land i EØS 1. mai 2004 og ytterligere to land 1. januar 2007 har i hovedsak gitt positive virkninger på norsk økonomi. Den klart viktigste virkningen så langt har kommet gjennom arbeidsmarkedet. Gjennom utvidelsene ble Norge en del av et felles marked med en arbeidsstyrke på mer enn 300 millioner mennesker. Den betydelige arbeidsinnvandringen har virket positivt for fleksibiliteten i arbeidsmarkedet og økonomien de siste årene.

Kroatia er et lite land, og arbeidsinnvandringen derfra har tradisjonelt vært meget begrenset. Dette vil trolig fortsette også etter utvidelsen selv om det er grunn til å vente en viss økning. Erfaringer fra mange land er at den geografiske avstanden mellom utvandrings- og innvandringslandet, størrelse på innvandringsbefolkning og tidligere arbeidsmigrasjon har mye å si for arbeidsmobiliteten. Innvandringen til Norge etter

utvidelsen i 2004 og 2007 støtter opp under en slik vurdering. Nær tre-fjerdedeler av arbeidsinnvandrerne har kommet fra de nærliggende landene, Polen, Latvia, Litauen og Estland. Erfaringene er også at overgangsordningene i seg selv har hatt liten betydning for tilstrømningen av arbeidstakere. Kroatias medlemskap i EØS vil neppe få vesentlig betydning for situasjonen i det norske arbeidsmarkedet, uavhengig av om Norge innfører overgangsordninger eller ikke.

7.2 Bidrag til finansieringsordningene

EØS-utvidelsesavtalen forutsetter at den felles EØS-ordningen og den bilaterale norske finansieringsordningen utvides til å gjelde Kroatia. Norge vil i perioden 1. juli 2013–30. april 2014 stille totalt om lag 78,1 millioner kroner til disposisjon. Ubrukte midler vil ikke kunne omdisponeres til andre mottakerland. Det overordnede ansvaret for gjennomføring av EØS-finansieringsordningen og det bilaterale samarbeidsprogrammet vil ligge i Utenriksdepartementet. På giversiden vil EFTA-sekretariatet i Brussel (Financial Mechanism Office) bistå i den daglige forvaltningen av EØS-ordningen. De administrative kostnadene ved forvaltningen av ordningene dekkes innenfor de avtalefestede beløpsrammene.

Bidraget vil bli budsjettet på kap 117 post 75 og 76 i statsbudsjettet som omfatter henholdsvis EØS-finansieringsordningen 2009–2014 og den norske finansieringsordningen 2009–2014. Det forventes at utbetalingerne knyttet til Kroatia under nevnte poster i all hovedsak vil finne sted i perioden 2015 og fram til 30. april 2017.

7.3 Øvrig

Det anses ikke at EØS-utvidelsen vil få øvrige økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for statsforvaltningen.

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

7.4 Behov for lovendringer

Lov av 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven) dekker etter sin ordlyd EØS-avtalen med de endringer som følger av protokoll om justering av avtalen av 17. mars 1993 og EØS-utvidelsesavtalene av henholdsvis 14. oktober 2003 og 25. juli 2007. Den nåværende ordlyd kom inn gjennom endring ved lov av 25. mai 2007, etter at EØS ble

utvidet med Romania og Bulgaria. Når EØS-utvidelsesavtalen med Kroatia igjen endrer partsforholdet og medfører visse tekniske justeringer av hovedavtalen, vil det være nødvendig at også disse endringene omfattes av EØS-loven fra utvidelsestidspunktet. Utenriksdepartementet fremmer egen lovproposisjon med de nødvendige lovendringene samtidig med denne proposisjonen, jf. Prop. 45 L (2013–2014) *Endringer i lov 27. november 1992 nr. 109 om endring av EØS-loven (EØS-utvidelse med Kroatia)*.

8 Konklusjon og tilråding

Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde er den mest omfattende avtalen Norge noen gang har inngått. Det er Regjeringens syn at en vellykket utvidelse av EU og EØS er av stor betydning for Norge. Avtalen er grunnlaget for et bredt samarbeid med Den europeiske union, og sikrer norsk næringsliv adgang til det indre marked på linje med EUs medlemsland. Utvidelsen til å gjelde Kroatia innebærer at Norge gjennom EØS-utvidelsesavtalene fra 2004, 2007 og 2013 er blitt en del av et større indre marked med omlag 500 millioner mennesker. Gjennom handel og investeringer vil EØS-utvidelsen på noe sikt kunne bidra til utjevning av velferdsforskjeller, stabilitet og økonomisk vekst. For fullt ut å kunne dra fordelene av utvidelsen av det indre marked, er det også i norsk interesse at Kroatia så raskt som mulig settes i stand til effektivt å gjennomføre EUs regelverk. Dette gjelder innenfor det indre marked, som er viktig for vekst og velstandsøkning, men det gjelder også for øvrige områder som er av stor betydning både for samarbeidet og fordi de har potensiell grenseoverskridende virkning: bedre miljø, mer effektiv ytre grensekontroll og styrking av rettsapparatet. Gjennom finansielle bidrag til økonomisk og sosial utjevning, vil Norge bidra til dette.

I proposisjonen er det gjort rede for avtalen som nå fremlegges. Når Regjeringen tilrår norsk

ratifikasjon, vil den samtidig fremheve følgende punkter:

Gjennom EØS-finansieringsordningen og den norske finansieringsordningen etablert ved utvidelsen 1. mai 2004 og videreført i 2009, bidrar Norge betydelig til sosial og økonomisk utjevning i de nye EU-landene. Norge er innstilt på å bidra finansielt også nå ved Kroatias tiltredelse. Som ved utvidelsen i 2007 var EU også denne gang særlig opptatt av likebehandling i forhold til den støtten EØS/EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein ga til de nye landene ved tidligere utvidelser. Forhandlingsresultatet på det finansielle området gir et viktig bidrag til økonomisk og sosial utvikling i Kroatia.

Samtidig måtte norske interesser, ikke minst markedsadgangen for norsk sjømat, ivaretas. Norge fikk i forhandlingene gjennomslag for kravet om kompensasjon grunnet avviklingen av det tollfrie regimet som ble etablert gjennom EFTA-frihandelsavtalen med Kroatia. På det grunnlaget har Norge fått en ny tollkvote til et utvidet EU på til sammen 1400 tonn krydder- og eddikbehandlet sild.

Regjeringen legger også vekt på at EØS-utvidelsesavtalen vil føre til at det økonomiske og politiske samarbeidet med Kroatia blir tettere.

Etter Regjeringens syn ivaretar forhandlingsresultatet grunnleggende norske interesser.

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

I

Stortinget samtykker til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse.

Vedlegg 1

Avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde

Den Europeiske Union,
Kongeriket Belgia,
Republikken Bulgaria,
Den Tsjekiske Republikk,
Kongeriket Danmark,
Forbundsrepublikken Tyskland,
Republikken Estland,
Irland,
Republikken Hellas,
Kongeriket Spania,
Republikken Frankrike,
Republikken Italia,
Republikken Kypros,
Republikken Latvia,
Republikken Litauen,
Storhertugdømmet Luxembourg,
Ungarn,
Republikken Malta,
Kongeriket Nederland,
Republikken Østerrike,
Republikken Polen,
Republikken Portugal,
Romania,
Republikken Slovenia,
Den Slovakiske Republikk,
Republikken Finland,
Kongeriket Sverige,
Det Forente Kongeriket Storbritannia og Nord-Irland,
heretter kalt «medlemsstater i Den Europeiske Union»,
Island,
Fyrstedømmet Liechtenstein,
Kongeriket Norge,
heretter kalt «EFTA-statene»,
sammen heretter kalt «de nåværende avtalepartene»,
og
Republikken Kroatia,

som tar i betraktning traktaten om Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union (heretter kalt «tiltredelsestraktaten»), undertegnet i Brussel 9. desember 2011,

som tar i betraktning artikkel 128 i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, undertegnet i Porto 2. mai 1992, som fastsetter at enhver europeisk stat som blir medlem av Fellesskapet, skal søke om å bli part i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt «EØS-avtalen»),

som tar i betraktning at Republikken Kroatia har søkt om å bli part i EØS-avtalen,

som tar i betraktning at vilkårene for slik deltakelse skal fastsettes i en avtale mellom de nåværende avtalepartene og søkerstaten,
har besluttet å inngå denne avtale:

Artikkel 1

1. Republikken Kroatia blir herved part i EØS-avtalen og blir heretter kalt «den nye avtaleparten».
2. Fra den dag denne avtale trer i kraft, skal EØS-avtalens bestemmelser, endret ved beslutninger i EØS-komiteen vedtatt før 30. juni 2011, være bindende for den nye avtaleparten på de samme vilkår som for de nåværende avtalepartene, og på de vilkår som er fastsatt i denne avtale.
3. Vedleggene til denne avtale utgjør en integrert del av denne avtale.

Artikkel 2

1. Justering av EØS-avtalens hoveddel
 - a. Fortale:
 - i. I listen over avtalepartene etter Republikken Frankrike tilføyes følgende:
«Republikken Kroatia,»
 - ii. Ordet «republikken» foran Ungarn slettes.
 - b. Artikkel 2:
 - i. Bokstav f) oppheves.
 - ii. Etter bokstav e) skal ny bokstav f) lyde:
«f) «tiltredelsesakten av 9. desember 2011»»: Akten om tiltredelsesvilkårene for Republikken Kroatia og tilpasninger

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

av traktaten om Den europeiske union, traktaten om Den europeiske unions virkeområde og traktaten om opprettelse av Det europeiske atomenergifelleskap, undertegnet i Brussel 9. desember 2011.»

c. Artikkel 117:

Teksten i artikkel 117 skal lyde:

«Bestemmelser om finansieringsordningene er inntatt i protokoll 38, protokoll 38a, tillegget til protokoll 38a, protokoll 38b og tillegget til protokoll 38b.»

d. Artikkel 129:

i. Nr. 1 annet ledd skal lyde:

«Som følge av utvidelsene av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde skal teksten til denne avtale på bulgarsk, estisk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, polsk, rumensk, slovakisk, slovensk, tsjekkisk og ungarsk gis samme gyldighet.»

ii. Nr. 1 tredje ledd skal lyde:

«Tekstene til de rettsakter som er omhandlet i vedleggene, har samme gyldighet på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, slik de er kunngjort i Den europeiske unions tidende, og det skal utarbeides tekster på islandsk og norsk som skal gis samme gyldighet og kunngjøres i EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende.»

2. Justering av protokoller til EØS-avtalen

a. I protokoll 4 om opprinnelsesregler gjøres følgende endringer:

i. Vedlegg IVa (tekst til fakturaerklæring) endres som følger:

aa) Føer den italienske teksten til fakturaerklæringen tilføyes følgende:

«Kroatisk tekst

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br⁽¹⁾) izjavljuju da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.»

ii. Vedlegg IVb (tekst til fakturaerklæring EUR-MED) endres som følger:

aa) Føer den italienske teksten til fakturaerklæringen EUR-MED tilføyes følgende:

«Kroatisk tekst

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br⁽¹⁾) izjavljuju da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

– cumulation applied with (name of the country/countries)

– no cumulation applied⁽³⁾».

b. I protokoll 38b tilføyes følgende:

«Tillegg til protokoll 38b om finansieringsordningen i EØS for Republikken Kroatia

Artikkel 1

1. Protokoll 38b får tilsvarende anvendelse for Republikken Kroatia.
2. Uten hensyn til nr. 1 får protokoll 38b artikkel 3 nr. 3 første punktum ikke anvendelse.
3. Uten hensyn til nr. 1 får protokoll 38b artikkel 6 ikke anvendelse. Midler stilt til rådighet for Kroatia kan ikke omfordes til andre mottakerstater dersom de ikke tildeles.

Artikkel 2

Det finansielle bidraget som ytes i tillegg til Republikken Kroatia skal være 5 millioner euro i perioden fra og med 1. juli 2013 til og med 30. april 2014. Bidraget skal stilles til rådighet med virkning fra den dato avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde trer i kraft, eller det inngås en avtale om midlertidig anvendelse av avtalen, og bidraget skal stilles til rådighet i én enkelt del.»

c. Teksten i protokoll 44 skal lyde:

«Om beskyttelsesordninger i forbindelse med utvidelser av det europeiske økonomiske samarbeidsområde

1. Anvendelse av avtalens artikkel 112 på den generelle økonomiske beskyttelsesklausul og beskyttelsesordningene knyttet til visse overgangsordninger på områdene fri bevegelighet for personer og veitransport

Avtalens artikkel 112 får anvendelse også på de forhold som er nærmere angitt eller omhandlet

- a. i bestemmelsene i artikkel 37 i tiltredelsesakten av 16. april 2003, i artikkel 36 i tiltre-

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

delsesakten av 25. april 2005 og i artikkel 37 i tiltredelsesakten av 9. desember 2011, og
b. i beskyttelsesordningene knyttet til overgangsordningene under overskriften «Overgangsperiode» i vedlegg V (Fri bevegelse for arbeidstakere) og vedlegg VIII (Etableringsrett), i nr. 30 (europaparlaments- og rådsdirektiv 96/71/EF) i vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av menn og kvinner), i nr. 26c (rådsforordning (EØF) nr. 3118/93) og nr. 53a (rådsforordning (EØF) nr. 3577/92) i vedlegg XIII (Transport), med samme frister, virkeområde og virkninger som fastsatt i nevnte bestemmelser.

2. Beskyttelsesklauseul for det indre marked

Den generelle beslutningsprosessen som er fastsatt i avtalen, får anvendelse også på vedtak gjort av Kommisjonen for De europeiske fellesskap i henhold til artikkel 38 i tiltredelsesakten av 16. april 2003, artikkel 37 i tiltredelsesakten av 25. april 2005 og artikkel 38 i tiltredelsesakten av 9. desember 2011.».

Artikkel 3

1. Alle endringer i rettsakter som er vedtatt av Unionens institusjoner og innlemmet i EØS-avtalen, fastsatt i akten om tiltredelsesvilkårene for Republikken Kroatia og tilpasningen av traktaten om Den europeiske union, traktaten om Den europeiske unions virkemåte og traktaten om opprettelse av det europeiske atomenergifellesskap (heretter kalt «tiltredelsesakten av 9. desember 2011»), blir herved innlemmet i og gjort til en del av EØS-avtalen.
2. For dette formål tilføyes følgende strekpunkt i de numre i EØS-avtalens vedlegg og protokoller som inneholder henvisninger til rettsaktene vedtatt av vedkommende unionsinstitusjoner:

«– I 2012 J003: Akten om tiltredelsesvilkårene for Republikken Kroatia og tilpasningen av traktaten om Den europeiske union, traktaten om Den europeiske unions virkeområde og traktaten om opprettelse av Det europeiske atomenergifellesskap, vedtatt 9. desember 2011 (EUT L 112 av 24.4.2012, s. 21).»

3. Dersom strekpunktet omhandlet i nr. 2 er det første strekpunktet under det aktuelle nummeret, tilføyes «, endret ved:» foran strekpunktet.

4. De numre i EØS-avtalens vedlegg og protokoller der teksten omhandlet i nr. 2 og 3 skal tilføyes, er oppført i vedlegg A til denne avtale.
5. Når rettsakter som er innlemmet i EØS-avtalen før den dag denne avtale trer i kraft, krever tilpasning som følge av den nye avtalepartens deltakelse, og den nødvendige tilpasningen ikke er omhandlet i denne avtale, vil denne tilpasningen bli behandlet etter framgangsmåtene fastsatt i EØS-avtalen.

Artikkel 4

1. Ordningene omhandlet i tiltredelsesakten av 9. desember 2011, som er omhandlet i vedlegg B til denne avtale, blir herved innlemmet i og gjort til en del av EØS-avtalen.
2. Eventuelle ordninger med relevans for EØS-avtalen omhandlet i eller innført i medhold av tiltredelsesakten av 9. desember 2011 som ikke er gjenspeilet i vedlegg B til denne avtale, vil bli behandlet etter framgangsmåtene fastsatt i EØS-avtalen.

Artikkel 5

Enhver part i denne avtale kan bringe inn for EØS-komiteen ethvert spørsmål som gjelder tolking eller anvendelse av avtalen. EØS-komiteen skal undersøke spørsmålet med sikte på å finne en godtakbar løsning slik at EØS-avtalen fortsatt kan virke på tilfredsstillende måte.

Artikkel 6

1. Denne avtale skal ratifiseres eller godkjennes av de nåværende avtalepartene og den nye avtaleparten etter deres egne framgangsmåter. Ratifikasjons- eller godkjenningssokumentene skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union.
2. Denne avtale skal tre i kraft dagen etter at alle nåværende og nye avtaleparter har deponert sine ratifikasjons- eller godkjenningssokumenter, forutsatt at følgende tilknyttede protokoller trer i kraft samme dag:
 - a. tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 i forbindelse med Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,
 - b. tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Republikken Island i forbindelse med Repu-

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

blikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union, og

- c. tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge i forbindelse med Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union.

Artikkel 7

Denne avtale, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk, ungarsk, islandsk og norsk med samme gyldighet for hver av tekstene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende bekreftede kopier til de øvrige avtalepartenes regjeringer.

Vedlegg A

Liste omhandlet i avtalens artikkel 3

Del I

Rettsakter omhandlet i EØS-avtalen som endres ved akt om tiltredelsesvilkårene av 9. desember 2011

Strekpunktet omhandlet i artikkel 3 nr. 2 innsettes på følgende steder i EØS-avtalens vedlegg og protokoller:

I vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering) kapittel XXVII (Alkoholsterke drikker):

- Nr. 3 (rådsforordning (EØF) nr. 1601/91)

I vedlegg VII (Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner):

- Nr. 1 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/36/EF)

I vedlegg XVII (Opphavsrett):

- Nr. 6a (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1610/96)

I vedlegg IX (Finansielle tjenester):

- Nr. 14 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF)

I vedlegg XX (Miljø):

- Nr. 21al (europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF)

Del II

Andre endringer i EØS-avtalens vedlegg

I EØS-avtalens vedlegg gjøres følgende endringer:

I vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering) – del II):

1. I kapittel XV nr. 12a (rådsdirektiv 91/414/EØF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
2. I kapittel XVII nr. 7 (europaparlaments- og rådsdirektiv 94/62/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
3. I kapittel XVII nr. 8 (europaparlaments- og rådsdirektiv 94/63/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
4. I kapittel XXV nr. 3 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/37/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg V (Fri bevegelighet for arbeidstakere):

Under overskriften «overgangsperiode» utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg VIII (Etableringsrett):

Under overskriften «overgangsperiode» utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg IX (Finansielle tjenester):

I nr. 31b (europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester):

I nr. 5cm (europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/22/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg XII (Fri bevegelighet for kapital):

Under overskriften «overgangsperiode» utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg XIII (Transport):

1. I nr. 15a (rådsdirektiv 96/53/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
2. I nr. 18a (europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/62/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
3. I nr. 19 (rådsdirektiv 96/26/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
4. I nr. 26c (rådsforordning (EØF) nr. 3118/93) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

I vedlegg XV (Statsstøtte):

1. Under overskriften «sektorvis tilpasning» utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
2. Under overskriften «overgangsperiode» utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg XVII (Opphavsrett):

Under overskriften «sektorvis tilpasning» utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn):

I nr. 30 (europaparlaments- og rådsdirektiv 96/71/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

I vedlegg XX (Miljø):

1. I nr. 1f (europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/1/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
2. I nr. 7a (rådsdirektiv 98/83/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
3. I nr. 13 (rådsdirektiv 91/271/EØF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
4. I nr. 19a (europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/80/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
5. I nr. 21ad (rådsdirektiv 1999/32/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
6. I nr. 32d (rådsdirektiv 1999/31/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
7. I nr. 32f (europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/76/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».
8. I nr. 32fa (europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/96/EF) utgår ordene «eller eventuelt tiltredelsesprotokollen av 25. april 2005».

Vedlegg B

Liste omhandlet i avtalens artikkel 4

I vedleggene og protokollene til EØS-avtalen gjøres følgende endringer:

Vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold):

1. I kapittel I del 1.1 nr. 4 (rådsdirektiv 97/78/EF) innsettes følgende før tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 5 avsnitt IV) får anvendelse.»

2. I kapittel I del 6.1 nr. 16 (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004) innsettes følgende ledd etter leddet om overgangsordningene:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 5 avsnitt II) får anvendelse.»

3. I kapittel I del 6.1 nr. 17 (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004) innsettes følgende ledd mellom leddet om overgangsordningene og tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 5 avsnitt II) får anvendelse.»

4. I kapittel I del 9.1 nr. 8 (rådsdirektiv 1999/74/EF) innsettes følgende ledd etter leddet om overgangsordningene:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 5 avsnitt I) får anvendelse.»

5. I kapittel III del 1 nr. 10 (rådsdirektiv 2002/53/EF) innsettes følgende ledd mellom leddene om overgangsordningene og tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 5 avsnitt III) får anvendelse.»

6. I kapittel III del 1 nr. 12 (rådsdirektiv 2002/55/EF) innsettes følgende ledd mellom leddet om overgangsordningene og tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 5 avsnitt III) får anvendelse.»

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

Vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering):

1. I kapittel XII nr. 54zr (rådsdirektiv 2001/113/EF) innsettes følgende:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 4 avsnitt I nr. 1) får anvendelse.»

2. I kapittel XIII nr. 15q (europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/83/EF) innsettes følgende ledd mellom leddet om overgangsordningene og tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 1) får anvendelse.»

3. I kapittel XV nr. 12zc (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006) innsettes følgende ledd foran tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 10 avsnitt VI) får anvendelse.»

Vedlegg V (Fri bevegelse for arbeidstakere):

Under overskriften «overgangsperiode» innsettes følgende ledd mellom leddet om overgangsordningene og leddet om beskyttelsesmekanismene:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 2) får anvendelse.»

Vedlegg VIII (Etableringsrett):

Under overskriften «OVERGANGSPERIODE» innsettes følgende ledd mellom leddet om overgangsordningene og leddet om beskyttelsesmekanismene:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 2) får anvendelse.»

Vedlegg XII (Fri bevegelse for kapital):

Følgende ledd innsettes etter leddene under overskriften «OVERGANGSPERIODE»:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 3) får anvendelse.»

Vedlegg XIII (Transport):

I nr. 53a (rådsforordning (EØF) nr. 3577/92) innsettes følgende ledd foran tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 7 nr. 1) får anvendelse.

Med hensyn til beskyttelsesmekanismene i overgangsordningene nevnt i de foregående ledd får protokoll 44 om beskyttelsesmekanismer som følge av utvidelser av det europeiske økonomiske samarbeidsområde anvendelse.»

Vedlegg XV (Statsstøtte):

Følgende ledd tilføyes under overskriften «sektorvis tilpasning»:

«Tiltakene vedrørende eksisterende støtteordninger fastsatt i kapittel 2 (Konkurransopolitikk) i vedlegg IV til tiltredelsesakten av 9. desember 2011, får anvendelse mellom avtalepartene.»

Vedlegg XVII (Opphavsrett):

Følgende ledd tilføyes under overskriften «sektorvis tilpasning»:

«De særskilte ordningene fastsatt i kapittel 1 (Opphavsrett) i vedlegg IV til tiltredelsesakten av 9. desember 2011, får anvendelse mellom avtalepartene.»

Vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn)

I nr. 30 (europaparlaments- og rådsdirektiv 96/71/EF) innsettes følgende ledd mellom leddene om overgangsordningene og leddene om beskyttelsesmekanismene:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 2) får anvendelse.»

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

Vedlegg XX (Miljø)

1. I nr. 7a (rådsdirektiv 98/83/EF) innsettes følgende ledd etter leddene om overgangsordningene:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 10 avsnitt IV nr. 2) får anvendelse.»

2. I nr. 13 (rådsdirektiv 91/271/EØF) innsettes følgende ledd mellom leddene om overgangsordningene og tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 10 avsnitt IV nr. 1) får anvendelse.»

3. I nr. 19a (europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/80/EF) innsettes følgende ledd mellom leddene om overgangsordningene og tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 10 avsnitt V nr. 2) får anvendelse.»

4. I nr. 21ab (rådsdirektiv 1999/13/EF) innsettes følgende ledd:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 10 avsnitt V nr. 1) får anvendelse.»

5. I nr. 21al (europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF) innsettes følgende ledd foran tilpasningsteksten:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 10 avsnitt I nr. 1) får anvendelse.»

6. I nr. 32d (rådsdirektiv 1999/31/EF) innsettes følgende ledd etter leddene om overgangsordningene:

«Overgangsordningene fastsatt i vedleggene til tiltredelsesakten av 9. desember 2011 for Kroatia (vedlegg V kapittel 10 avsnitt III) får anvendelse.»

Sluttakt

De befullmektigede for:

Den Europeiske Union, heretter kalt «Den Europeiske Union»,
og for:

Kongeriket Belgia,
Republikken Bulgaria,
Den Tsjekiske Republikk,
Kongeriket Danmark,
Forbundsrepublikken Tyskland,
Republikken Estland,
Irland,
Republikken Hellas,
Kongeriket Spania,
Republikken Frankrike,
Republikken Italia,
Republikken Kypros,
Republikken Latvia,
Republikken Litauen,
Storhertugdømmet Luxembourg,
Ungarn,
Republikken Malta,
Kongeriket Nederland,
Republikken Østerrike,
Republikken Polen,
Republikken Portugal,
Romania,
Republikken Slovenia,
Den Slovakiske Republikk,
Republikken Finland,
Kongeriket Sverige,
Det Forente Kongeriket Storbritannia og Nord-Irland,
parter i traktaten om opprettelse av Den Europeiske Union, heretter kalt «EUs medlemsstater»,
og
de befullmektigede for:
Island,
Fyrstedømmet Liechtenstein,
Kongeriket Norge,
heretter kalt «EFTA-statene»,
alle parter i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde utferdiget i Porto 2. mai 1992, heretter kalt «EØS-avtalen», sammen heretter kalt «de nåværende avtalepartene», og
de befullmektigede for:
Republikken Kroatia,
heretter kalt «den nye avtaleparten»,
som er samlet i Brussel [dato] for å undertegne avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, har vedtatt følgende tekster:

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

- I. Avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt «avtalen»)
- II. Følgende tekster som er vedlagt avtalen:
 - Vedlegg A: Liste omhandlet i avtalens artikkel 3
 - Vedlegg B: Liste omhandlet i avtalens artikkel 4

De befullmektigede for de nåværende avtalepartene og de befullmektigede for den nye avtaleparten har vedtatt følgende felleserklæringer og uttalelser som er vedlagt denne sluttakt:

1. Felleserklæring om tidlig ikrafttredelse eller midlertidig anvendelse av avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde
2. Felleserklæring om datoen for opphør av overgangsordningene
3. Felleserklæringer om anvendelse av opprinnelsesreglene etter ikrafttredelsen av avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde
4. Felleserklæring om Liechtensteins sektorvise tilpasning på området fri bevegelse for personer
5. Felles uttalelse om prioriterte sektorer angitt i protokoll 38b
6. Felles uttalelse om de finansielle bidrag.

De befullmektigede for de nåværende avtalepartene og den nye avtaleparten tar til etterretning følgende erklæring som er vedlagt denne sluttakt:

Generell felleserklæring fra EFTA-statene.

Videre er de enige om at EØS-avtalen, slik den er endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og den enkelte beslutning i EØS-komiteen i uavkortet tekst, må utarbeides og gis samme gyldighet av representanter for de nåværende avtalepartene og den nye avtaleparten på kroatisk senest innen datoen for denne avtales ikrafttredelse.

De tar til etterretning tilleggsprotokollen til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 i forbindelse med Republikken Kroatias tiltrædelse til Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, som også er vedlagt denne sluttakt.

De tar også til etterretning tilleggsprotokollen til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Republikken Island i forbindelse med Republikken Kroatias tiltrædelse til Den europeiske union, som er vedlagt denne sluttakt.

Videre tar de til etterretning tilleggsprotokollen til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge i forbindelse med Republikken Kroatias tiltrædelse til Den europeiske union, som også er vedlagt denne sluttakt.

De understreker at de ovennevnte protokoller er inngått under den forutsetning at deltakelsen i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde forblir uendret.

Felleserklæringer og felles uttalelser fra de nåværende avtalepartene og den nye avtaleparten

Felleserklæring om tidlig ikrafttredelse eller midlertidig anvendelse av avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i det europeiske økonomiske samarbeidsområde

Partene understreker viktigheten av tidlig ikrafttredelse eller midlertidig anvendelse av avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, for å sikre at Det europeiske økonomiske samarbeidsområde fortsatt kan virke på en tilfredsstillende måte og slik at Kroatia kan dra fordel av sin deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Felleserklæring om datoen for opphør av overgangsordningene

Partene bekrefter at overgangsordningene fra tiltrædelsestraktaten overføres til EØS-avtalen, og vil opphøre på samme dato som de ville ha opphørt dersom utvidelsen av Den europeiske union og EØS hadde funnet sted samtidig 1. juli 2013.

Felleserklæring om anvendelse av opprinnelsesreglene etter ikrafttredelsen av avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i det europeiske økonomiske samarbeidsområde

1. Partene bekrefter at opprinnelsesbevisene som er behørig utstedt av en EFTA-stat eller en ny avtalepart innenfor rammen av en preferanseavtale inngått mellom EFTA-statene og den nye avtaleparten, eller i medhold av unilateral nasjonal lovgivning i en EFTA-stat eller en ny avtalepart, anses som bevis på EØS-preferanseopprinnelse, forutsatt at:

- a. opprinnelsesbeviset og transportdokumentene ble utstedt senest dagen før den nye avtaleparten tiltrådte Den europeiske union,

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

- b. opprinnelsesbeviset legges fram for tollmyndighetene innen fire måneder etter avtalens ikrafttredelse.

Dersom varene ble deklarerert for import fra en EFTA-stat eller en ny avtalepart i henholdsvis en ny avtalepart eller en EFTA-stat før datoen der den nye avtaleparten tiltrådte Den europeiske union, i henhold til preferanseordninger mellom en EFTA-stat og en ny avtalepart som var i kraft på tidspunktet for importdeklarasjonen, kan et opprinnelsesbevis utstedt i ettertid i henhold til slike ordninger også godkjennes i EFTA-statene eller den nye avtaleparten, forutsatt at de legges fram for tollmyndighetene innen fire måneder etter datoen for avtalens ikrafttredelse.

2. Partene bekrefter dessuten at EFTA-statene på den ene side og Republikken Kroatia på den annen side kan opprettholde autorisasjoner som gir eksportører status som «godkjent eksportør» i samsvar med avtaler inngått mellom EFTA-statene på den ene side og Republikken Kroatia på den annen side, forutsatt at de godkjente eksportørene anvender opprinnelsesreglene som gjelder for EØS.

Senest ett år etter avtalens ikrafttredelse erstatter EFTA-statene og Republikken Kroatia disse autorisasjonene med nye autorisasjoner utstedt i samsvar med vilkårene fastsatt i protokoll 4 til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

3. Partene bekrefter at anmodninger om etterkuddsvis verifisering av opprinnelsesbeviser utstedt i henhold til preferanseavtalene og -ordningene nevnt i nr. 1 og 2 ovenfor, imøtekommes av vedkommende myndigheter i EFTA-statene og den nye avtaleparten i en periode på tre år etter at det aktuelle opprinnelsesbeviset ble utstedt, og kan framsettes av nevnte myndigheter i en periode på tre år etter at opprinnelsesbeviset ble godkjent.

Felleserklæring om Liechtensteins sektorvise tilpasning på området fri bevegelighet for personer

De nåværende avtalepartene og den nye avtaleparten –

- som viser til de sektorvise tilpasninger for Liechtenstein på området fri bevegelighet for personer i henhold til EØS-avtalens vedlegg V og VIII, innført ved EØS-komiteens beslutning nr. 191/1999 og endret ved avtalen om Den tsjekkiske republikkens, Republikken Estlands, Republikken Kypros', Republikken Latvias,

Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Slovenias og Den slovakiske republikkens deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde av 14. oktober 2003,

- som merker seg at det for tiden er høy tilstrømming av borgere fra EU- og EFTA-statene som ønsker å bosette seg i Liechtenstein, og at denne overstiger den netto immigrasjonskvoten som er fastsatt i ovennevnte sektorvise tilpasninger,
- som tar i betraktning at Kroatias deltakelse i EØS fører til at et økt antall personer vil få rett til å påberope seg fri bevegelighet for personer som fastsatt i EØS-avtalen –

avtaler å ta behørig hensyn til denne faktiske situasjonen, og til at Liechtensteins mulighet til å absorbere flere innbyggere er uendret, under revurderingen av de sektorvise tilpasninger i EØS-avtalens vedlegg V og VIII.

Felles uttalelse om prioriterte sektorer angitt i protokoll 38b

De nåværende avtalepartene og den nye avtaleparten minner om at ikke alle prioriterte sektorer som definert i protokoll 38b artikkel 3 må være dekket i Kroatia.

Felles uttalelse om de finansielle bidragene

De nåværende avtalepartene og den nye avtaleparten er enige om at de forskjellige finansielle bidragsordningene som er avtalt i forbindelse med EØS-utvidelsen ikke utgjør noen presedens for tiden etter at de utløper 30. april 2014.

Andre erklæringer fra en eller flere avtaleparter

Generell felleserklæring fra EFTA-statene

EFTA-statene tar til etterretning de erklæringer med relevans for EØS-avtalen som er vedlagt sluttakten til traktaten mellom Kongeriket Belgia, Den tsjekkiske republikk, Kongeriket Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Republikken Estland, Republikken Hellas, Kongeriket Spania, Republikken Frankrike, Irland, Republikken Italia, Republikken Kypros, Republikken Latvia, Republikken Litauen, Storhertugdømmet Luxembourg, Ungarn, Republikken Malta, Kongeriket Nederland, Republikken Østerrike, Republikken Polen, Republikken Portugal, Republikken Slovenia, Den slovakiske republikk, Republikken Fin-

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

land, Kongeriket Sverige og Det forente kongeriket Storbritannia og Nord-Irland (medlemsstater i Den europeiske union) og Republikken Kroatia i forbindelse med Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union.

EFTA-statene understreker at de erklæringer med relevans for EØS-avtalen som er vedlagt slutt-

akten til traktaten nevnt i forrige ledd, ikke kan tolkes eller anvendes på en måte som strider mot de nåværende avtalepartenes eller den nye avtalepartens forpliktelser etter denne avtale eller EØS-avtalen.

Vedlegg 2

Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 i forbindelse med Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde

Den europeiske union
og

Kongeriket Norge

Som viser til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014,

Som viser til avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,

Har besluttet å innlemme Kroatia i den eksisterende norske finansieringsordningen for 2009–2014,

og å inngå denne protokoll:

Artikkel 1

1. Avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014, heretter kalt «avtalen», får tilsvarende anvendelse for Republikken Kroatia.
2. Uten hensyn til nr. 1 får annet og tredje ledd i avtalens artikkel 3 ikke anvendelse.
3. Uten hensyn til nr. 1 får avtalens artikkel 6 ikke anvendelse. Midler stilt til rådighet for Kroatia kan ikke omfordes til andre mottakerstater dersom de ikke tildeles.

Artikkel 2

Det finansielle bidraget som ytes i tillegg til Republikken Kroatia skal være 4,6 millioner euro i perioden fra og med 1. juli 2013 til og med 30. april 2014. Bidraget skal stilles til rådighet med virkning fra den dato avtalen om Republikken

Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde trer i kraft, eller det inngås en avtale om midlertidig anvendelse av avtalen, og bidraget skal stilles til rådighet i én enkelt del.

Artikkel 3

Denne protokoll skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med partenes egne framgangsmåter. Ratifikasjons- eller godkjenningsskjemaene skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union.

Den skal tre i kraft dagen etter at alle avtaleparter har deponert sitt siste ratifikasjons- eller godkjenningsskjema, forutsatt at også ratifikasjons- eller godkjenningsskjemaet for avtalen om Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde er blitt deponert.

Artikkel 4

Denne protokoll, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hver av tekstene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende en bekreftet gjenpart til hver av partene.

Utferdiget i Brussel, 2014
For Den europeiske union
For Kongeriket Norge

Vedlegg 3

Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge i forbindelse med Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union

Den europeiske union
og

Kongeriket Norge

Som viser til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge undertegnet 14. mai 1973, heretter kalt «avtalen», og til de eksisterende ordninger for handel med fisk og fiskevarer mellom Norge og Fellesskapet,

Som viser til tilleggsprotokollen til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge om særbestemmelser for perioden 2009–2014 som gjelder import til Unionen av visse fiskeslag og fiskevarer, særlig artikkel 1,

Som viser til Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union,

Som viser til avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,

Som viser til den eksisterende ordningen for handel med fisk og fiskevarer mellom Norge og Republikken Kroatia,

Har besluttet å fastsette i fellesskap de justeringer av avtalen som følger av Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union,

og å inngå denne protokoll:

Artikkel 1

Teksten til avtalen, vedleggene og protokollene som er en integrert del av avtalen, sluttakten og erklæringene som er vedlagt sluttakten, skal utarbeides på kroatisk, og disse tekstene skal ha samme gyldighet som originaltekstene. Felleskomiteen skal godkjenne den kroatisk tekst.

Artikkel 2

Særbestemmelsene som gjelder for import til Den europeiske union av visse fiskeslag og fiskevarer

med opprinnelse i Norge, er fastsatt i denne protokoll.

Tollkvoten fastsatt i artikkel 3 i denne protokoll skal gjelde for den timånedersperioden som gjenstår fra Kroatias tiltredelse til EU og fram til EØS-finansieringsordningen for 2009–2014 opphører (1. juli 2013 til 30. april 2014). Størrelsen på kvotene skal vurderes på nytt ved utgangen av denne perioden, idet det tas hensyn til alle relevante interesser.

Tollkvoten skal åpnes på datoen for denne protokolls ikrafttredelse, i samsvar med framgangsmåtene fastsatt i artikkel 4 tredje ledd, og skal være tilgjengelige i tolv måneder fra datoen da den ble åpnet.

Opprinnelsesreglene gjeldende for tollkvoten i artikkel 3 skal være de som er fastsatt i avtalens protokoll 3.

Artikkel 3

Unionen skal åpne følgende nye tollfrie tilleggskvoter:

- Sild, krydret og/eller konservert med eddik, i saltlake (KN-koder ex. (1604, 12, 91, ex. 1604 1299): 1400 tonn netto tørrvekt

Artikkel 4

Denne protokoll skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med deres egne framgangsmåter. Ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union.

Den skal tre i kraft dagen etter at alle avtaleparter har deponert sitt siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokument, forutsatt at også ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene for følgende tilknyttede avtaler er blitt deponert:

Samtykke til ratifikasjon av avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) med tilliggende avtaler, samt inngåelse av avtale om midlertidig anvendelse

- i. Avtale om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,
- ii. Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014 som følge av Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,
- iii. Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Republikken Island i forbindelse med Republikken Kroatias tiltredelse til Den europeiske union.

I påvente av at framgangsmåtene omhandlet i denne artikkels første og annet ledd fullføres får denne protokoll midlertidig anvendelse fra første dag i tredje måned etter at siste meddelelse om dette er blitt deponert.

Artikkel 5

Denne protokoll, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hver av tekstene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende en bekreftet gjenpart til hver av partene.

Utferdiget i Brussel, .. 2014
For Den europeiske union
For Kongeriket Norge

Vedlegg 4

Avtale i form av brevveksling mellom Norge og Den europeiske union om midlertidig anvendelse av avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og midlertidig anvendelse av en tilknyttet protokoll

A. Brev fra Den europeiske union til Kongeriket Norge

Herr ...,

Med henvisning til avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde («EØS-utvidelsesavtalen») og tre tilknyttede avtaler, har jeg æren av å underrette Dem om at Den europeiske union er rede til å anvende, på midlertidig grunnlag, EØS-utvidelsesavtalen og følgende tilknyttede protokoll:

- Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014,

fra dagen etter datoen for fullføringen av den siste av brevvekslingene om midlertidig anvendelse mellom Den europeiske union og Island, Liechtenstein og Norge, forutsatt at Kongeriket Norge er rede til å gjøre det samme.

Jeg ville være takknemlig for å få Deres bekreftelse på at Kongeriket Norge er enig i innholdet i dette brev.

Motta, herr ..., forsikringen om min høyaktelse.

På vegne av Den europeiske union

B. Brev fra Kongerike Norge til Den europeiske union

Herr ...,

Jeg har æren av å bekrefte at Kongeriket Norge har mottatt og er enig i Deres brev av dags dato, med følgende innhold:

«Med henvisning til avtalen om Republikken Kroatias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde («EØS-utvidelsesavtalen») og tre tilknyttede avtaler, har jeg æren av å underrette Dem om at Den europeiske union er rede til å anvende, på midlertidig grunnlag, EØS-utvidelsesavtalen og følgende tilknyttede protokoll:

- Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2009–2014,

fra dagen etter datoen for fullføringen av den siste av brevvekslingene om midlertidig anvendelse mellom Den europeiske union og Island, Liechtenstein og Norge, forutsatt at Kongeriket Norge er rede til å gjøre det samme.»

Motta, herr ..., forsikringen om min høyaktelse.

For Kongeriket Norges regjering

